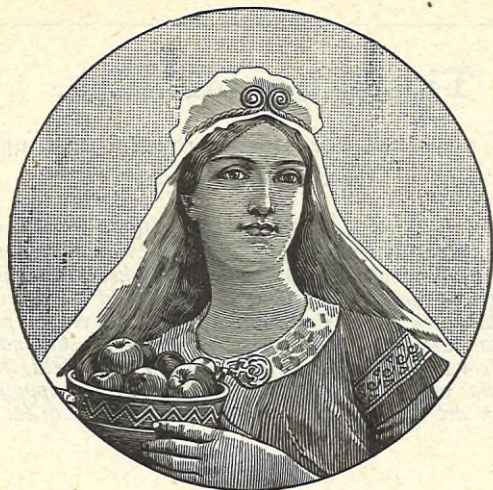

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖR

GRUNDLAGD AF

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

Till

KONUNGEN OCH DROTNINGEN

DEN SJÄTTE JUNI 1907.

DAGAR FÖRBRUNNIT, är förrunnit,
sedan det knöts inför Gud Edert band,
tio lustrer i dag ha svunnit
sedan Er högtid vid Rhenflodens strand;
nu Edert folk med rödda sinnen
bringar Er hyllning och täljer de minnen,
som Eder — Sveriges Konung och Drottning —
knutit samman med Sveriges land.

Konung, som är "i hvar tum en konung",
Konung, som lefver för Sveriges väl,
Konung, med tal likt Hymettos' honung,
Konung med rik och eldfull själ —
stolt är Ditt folk af Ditt lysande snille,
stolt att i lärdas och vittras gille
rangplats Du har — men öfver Ditt hjärta,
varmt för Ditt Sverige, stoltast likväl.

Drottning, det hem Du i kärlek byggde,
föresyn för allt folket blef,
trofast ömhet det öfverskyggde,
enkelt allvar dess lagar skref.
För hvad i hemmet Du mäktat vara
icke blott ädlingars ädla skara
nu Dig hyllar — de tusen hemmen
bringa Dig tack för den kärlek Dig dref.

Vänner pröfvar man bäst i nöden,
och i ett molnhöljdt allvarsår
kändan i bäst hur i alla öden
trofast Ert folk omkring Er står.
Bittraste sorg kan bli bästa vinning,
kronan, som tyngt, o Konung, din tinning,
föll till marken — men enadt, samladt,
Sveriges folk mot sin framtid går.

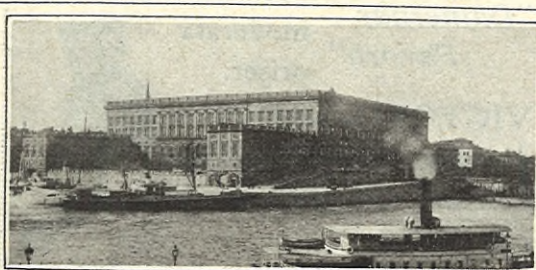
Sveriges Konung och Sveriges Drottning,
Sveriges folk med ett tack i dag
minns, hur ur ödens bistra brotning
frambröt en morgon med strålände drag.
Nya krafter nu mäktigt svälla,
starka källsprång ur djupen välla,
och vi känna med fröjdfull stolthet:
redo är Sverige till nya tag.

Och när häfderna en gång tala
om den vaknande världiga tid,
då vårt Sverige ur dädlös dvala
väcktes till härlig och hugstor id,
blef — som fordom — den främsta i Norden,
åter — som fordom — en stormakt vorden,
då skall man minnas: den vårens gryning
hågnats af Oscar, fredsäll och blid.

Lång och solfylld den dagen varit,
hvilken af Gud Eder gifvits har,
glidande skyar ha hädan farit,
aftonen strålar blid och klar.
Tack och välsignelser mot Eder strömma,
Sveriges folk skall i hjärtat Er gömma.
Sveriges Konung och Sveriges Drottning,
sol förgylle Er ålders dar!

Fager är morgonens gyllene ljusning,
fager är vårens blomsterkrans,
fager är kärlekens unga tjusning,
fager den lycka, som tidigt vanns,
fagrare kan dock stundom vara
aftonens fred med de purpurklara
strålände minnenas underbara
skatt af välsignande, stilla glans.

Anna Maria Roos.

På guldbryllupsdagen.

I NOM DET SVENSKA furstehemmet på kullen vid Norrström firas i dag torsdag en familjehögtid, som samlar nationens varmaste känslor och tankar kring Tessins konungaborg. Det sällsynta att två människor, som i solbegjuten lifsvår sammanlänkat sina öden, ännu ett halft sekel senare äro bevarade åt lifvet och med sinnesro kunna se tillbaka på de flydda decennierna, emedan de fyllt sin livsväg med goda och ädla gärningar samt en trofast kärleks milda värme, detta sällsynta omger dylika högtider med en sublim strålgans. De blifva till ett slags ledfyror, och deras starka och vägteknande ljus har aldrig varit nödvändigare än nu, då trohet mellan makar och förmågan af själfuppoffring för familj och samhälle äro sjunkande värden.

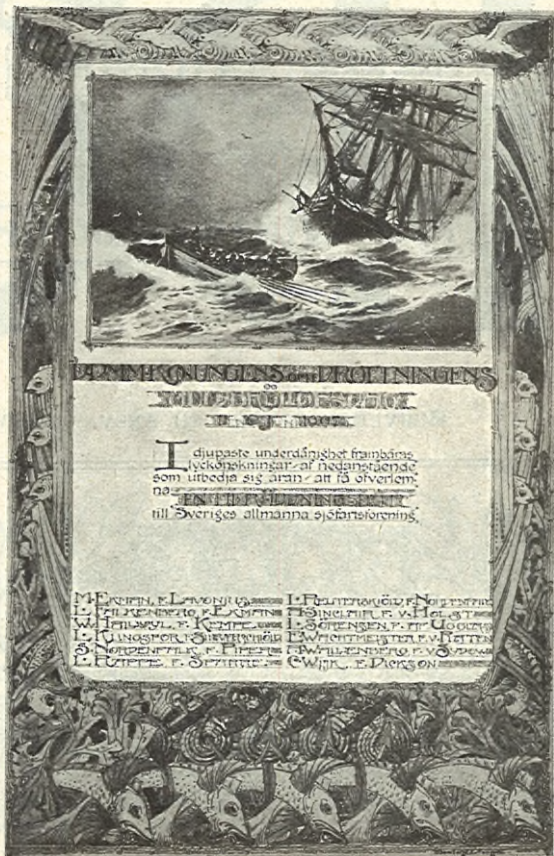
Och än betydelsefullare blir en guldbryllupsfest, då det är landsfadern och landsmodern, som begå den i skötet af sitt folk. Den bär bud in i rikets tusen sinom tusen hem, att familjelifvets och därmed hela samhällets enda sammanhållande krafter äro den sunda kärleken och arbetet för hem och fädernejord. —

Liksom nu stod naturen i sin vackraste försommargrönka och med blomknoppar i bristning, när i dag för femtio år sedan dåvarande prins Oscar, hertig af Östergötland, och prinsessan Sofia af Nassau sammanvigdes i slottet Biebrich vid Rhen. Och ett par veckor senare landsteg det nyförmälda fursteparet i Sveriges festklädda hufvudstad, som bjöd de unga makarna ett hjärtligt välkommen.

I dag stå Konung Oscar och Drottning Sofia prydda af årens snö och med djupa märken efter en lefnad, som med sina strider, sina fröjder och sorger främst varit ägnad den svenska folkfamiljen, dess väl och utveckling. Ett varmt, djupt känt tack från denna folkfamilj möter också på guldbryllupsdagen Sveriges Konung och Drottning, där de i kretsen af sina käraste, barn, barnbarn och barnbarnsbarn, begå minneshögtiden, medan den svenska försommaren kransar deras hem och deras stad med den friskaste fägring som en symbol af det goda och sköna i deras gärningar och tankar.

En vacker hyllningsgård.

LIFRÄDDNINGSVÄSENDET har gamla anor i vårt land. Dess historia är fulltecknad med bilder af kamp mot döden i ett vredgad haf under dimmiga höstdagar och mörka vinternätter. Hvarje räddningsarbete är en handling af mod och mannakraft, ofta ett hjälte-dåd. Hvem prisar desse män, som trotsa hafvets alla fador för att bringa hjälp åt lidande, kanske förfrusna bröder på ett strandadt skepp? Sällan ser man deras bragder omtalade i pressen. Besättningen på en lifräddningsbåt har vikt sitt lif åt människokärlek och dess största belöning heter tacksamhet mot Gud att hafva fyllt en plikt. Sådana män äro en heder för sitt land. Räddning af skeppsbrutna kring våra kuster har hittills hufvudsakligen varit en statsangelägenhet, som på ett förträffligt sätt utförts af lotsverkets personal. Men de af staten upp-

rättade lifräddningsstationerna räcka ej till. Därom vittna de många, svåra skeppsbrott, hvilka isynnerhet under höststormarna inträffa vid kusterna ofta med stor förlust af människolif. På enskild väg uppsattes därför nyligen vid Stafsinge å Hallandskusten Sveriges första frivilliga lifräddningsstation. Den gången var det kust- och fiskarbefolkningen, som med varm blick för lidande medmänniskor erbjödo sig att bilda en lifbåtsbesättning. Sveriges allmänna sjöfartsförening upptog frågan, lyckades hopsamla erforderliga penningemedel till stationens upprättande och arbetar nu på att bilda ett sällskap för räddning af skeppsbrutna.

Föreningen har också vädjat till allmänhetens offervillighet, en vädjan, som burit frukt. De tolf damer, hvilkas namn finnas upptagna på ofvanstående vackra adress, beslöt att på ett lika ädelt som fosterländskt sätt hugfästa minnet af vår älskade konungs och drottningens guldbryllupsdag. Till deras majestäter öfverlämnas i detta syfte i dag den 6 juni genom grefvinnan Elisabeth Wachtmeister, född von Platen, i sammanhang med adressen en summa af 12,000 kronor, hvilka skola användas för upprättandet af Sveriges andra frivilliga lifräddningsstation. Såväl båt som öfrigt materiel kommer att tillverkas inom landet och öfverlämnas därefter till Sjöfartsföreningen.

Den synnerligen smakfulla adressen, till hvilken konteramiral J. Hägg lånat sin pensel, är utförd af fröken B. Mårtenson. Pärmen i blå marokäng med förgyllningar, äfven den ett särdeles vackert arbete, har utgått från den på detta område välkända firman F. Beck & Son.

Victoria
kängan

"Damernas
Favorit"

VICTORIA-SKODON
försäljes i finare skoaffärer
öfverallt och till mode-
rata priser.

tilltalar den reflekterande Dampubliken som söker elegans och hållbarhet till moderata priser.

Tidsenliga bibliotek.

Ett nytt fält för kvinnoarbete i folkupplysningens tjänst.

DET AR EJ nog med att läsa böcker, det beror i främsta rummet på huru och hvad man läser, för så vidt njutandet af litteraturens rikedomar skall vara ett medel till bildning. Vårt land saknar ej folkbibliotek, men det har heller ej öfverflöd på dessa kulturella förrådsrum, liksom deras skötande borde vara rationellare. Här har många intelligent kvinna en för sin verksamhetslust värdig uppgift och det är härför författarinnan tagit till orda.

FÖR ATT EN TRÄDGÅRD skall kunna skänka sin odlare ständigt glädje och inkomst, är det inte tillräckligt att en gång för alla sätta den i fullgodt stånd. Den måste underhållas och vårdas, och jorden behöfver årligen bibringas lämplig näring för att kunna gifva sin hundrafaldiga frukt.

På samma sätt är det med folkupplysningens arbetet. För att ett folk skall nå en högre grad af kultur, måste det ständigt kunna erhålla den näring, som all andlig tillväxt kräver. Det är därför inte tillräckligt att skolorna — som hafva den grundläggande odlingen sig anförtrodd — skötas och underhållas mönstergillt, så att där väckes ett lefvande intresse för kunskaper och vörndnad för bokligt vetande, utan det är äfven nödvändigt, att ett fortsatt själfständigt bildningsarbete möjliggöres, på det att inte allt, som där förbrukats af tid, krafter och kostnader, skall förbli ett dött kapital, för såväl staten som för den enskilda.

Och här är det nu, som de för den stora allmänheten tillgängliga biblioteken hafva sin mission att fylla — liksom äfven boksamlingarna i våra seminarier, skolor och universitet.

Hvilken roll dessa institutioner hafva i uppelysningens arbetet, är man för länge se'n på det klara med i de stora kulturländerna, där de — särskildt i England och Nordamerikas För-enta stater — nått en så godt som idealisk utveckling. Men så har man också där haft den sunda uppfattningen, att folkbibliotekens tillväxt och höjande är en samfundssak, som det är statens och kommunens skyldighet att hafva omsorg om och ekonomiskt stödja på samma sätt som hvarje annan bildningsanstalt. Och förutom detta har där heller aldrig fattats enskilda donationer, bland hvilka först må nämnas A. Carnegie's storartade gåfva af omkring 70 miljoner kronor. Att man i samband med världsutställningen i St. Louis höll en kongress i folkbiblioteksfrågan, visar ytterligare, hvilken framskjuten plats denna intar i det amerikanska folkets kulturarbete.

Under senare tider har ju äfven här i Skandinavien intresset vaknat för denna fråga. Och såväl folkbiblioteken som de för folket tillgängliga boksamlingarna ha under årens lopp vuxit ut både till antal och värde. Härvidlag måste dock erkännas, att Sverige står efter sina grannländer. Ty under det att Kristiania har äran af att äga nordens mest tidsenliga allmänna bibliotek, kan det inte förnekas, att det lilla Danmark har hunnit längst i allt, som rör folkbildningsarbetet.

Att för öfrigt läslusten hos svenskarne är jämförelsevis föga uppdrifven liksom lusten att offra pengar på böcker — är en bitter sanning, hvars riktighet våra bokförläggare bäst kunna intyga. För att emellertid allt detta, som hör samman med folkets höjande genom böcker, snabbast och bäst skall kunna nå en önskvärd utveckling, är det också nödvändigt, att arbetet härmed sker på ett annat sätt än hittills. Våra biblioteksinstitutioner måste bli

Prenumerera oför-
töfvadt på

BARNGARDEROBEN

alla mödrars ovärderliga
skatt och hjälprede.

tidsenliga — hvilket lättast sker genom att taga det bästa till förebild: de amerikanska. Och ett af hufvudvillkoren för deras storartade utveckling har varit det utomordentliga sätt, hvarpå de ha skötts. För att detta skulle ske så rationellt som möjligt, har man där genom upprättande af bibliotekarieskolor skaffat sig en kår af kunniga och skickliga bibliotekarier — hufvudsakligen kvinnliga — hvilkas arbete är så väl aflönadt, att de kunna lefva därpå. Främst står bibliotekarieskolan i Albany, men för öfrigt finnas sådana öfverallt i staterna, däribland en i Filadelfia samt — i samband med Carnegie-biblioteket — i Pittsburg en utmärkt skola för utbildande af speciella barnbibliotekarier.

Jag tror att det vore synnerligen välbetänkt och lyckligt, ifall man under biblioteksarbetet här hemma först och främst ville tillägna sig detta system, då det utan tvifvel just är bristerna härvidlag som gjort, att verksamheten hittills inte blifvit mer fruktbarande. — Det är inte tillräckligt att våra boksamlingar ökas ut, de måste äfven följa med sin tid och ständigt vara försedda med det mest aktuella på alla områden och inte såsom förr vara samlingslokaler för alla gamla luntor af mer och mindre antikvariskt värde. Liksom vid hvarje företag måste äfven här hufvudvikten läggas vid en god och insiktsfull skötsel för att resultatet skall kunna bli det bästa.

Vid ett snart förverkligande af utbildningskurser för kvinnliga bibliotekarier äfven hos oss ligger det närmast till hands att förlita sig på Folkbildningsförbundets intresse för saken. Att stat och kommun också här komma att sedan lämna ett villigt stöd åt ett företag af så stor nationell betydelse är inte heller otänkbart... Helst då det samtidigt öppnar ett nytt område för kvinnligt arbete, hvilket såväl till art som ändamål är närmast besläktadt med lärarinnsans. Först och sist bör det dock stå fast, att detta arbete här liksom i Amerika och England måste aflönas så, att det kan bli ett lefvebröd. Hvilket ju inte heller är mer än rimligt, då det är ett yrke, som kräfer gedigna och mångsidiga kunskaper och är af så stor betydelse, att det kan betraktas som en af häfstängerna i det stora nationella kulturarbetet.

På vi tidsenliga och väl skötta boksamlingar i vårt land, hvilka förmå att höja de andliga intressena och så att säga tränga sig in i folkets medvetande — då ha vi också i vår ägo det bästa medlet mot de sociala missförhållanden, som ha sin rot i okunnighet och andlig slöhet.

För att inte tala om deras aflifvande inverkan på vår alltför populära lånbiblioteks- och kolportagelitteratur.

MARIA RIECK-MÜLLER

Fördubblingens lag.

Af Mari Mihi.

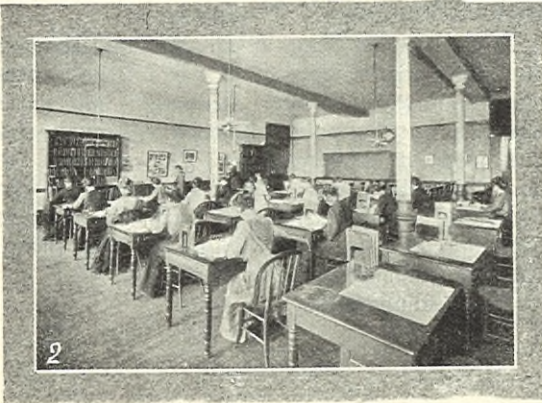
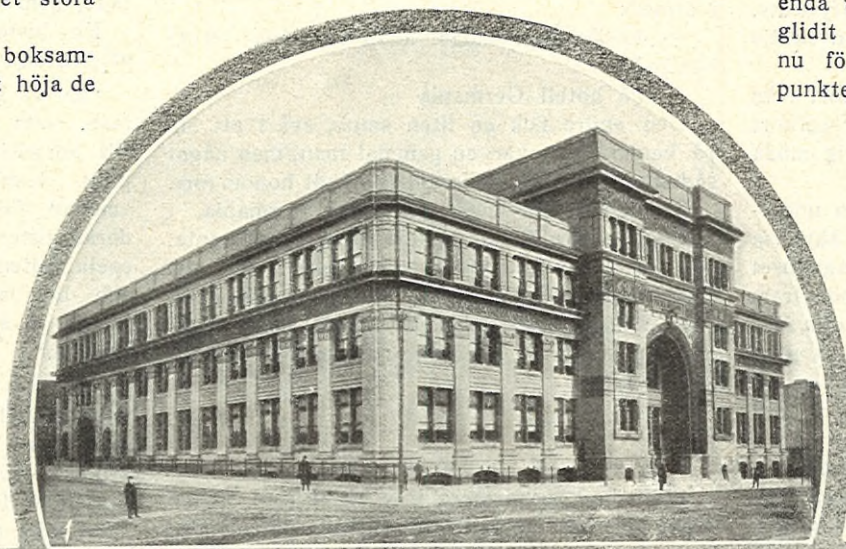
ETT UNDERHÅLL- LANDE kåseri har den icke minst för Iduns läsekrets bekante författaren samlat en del personliga erfarenheter från sin kontakt med det skenbart underbara, det mysteriösa i tillvaron, som då och då dyker upp som glimtar af en undermedveten värld, som brottstycken af en fördold orsakskedja för att glömmas af den tanklöse, begrundas af psykologen och förstås af ingen. Ett kåseri, som bör intressera, icke minst genom det uppslag till forskning och fynd i egna erfarenhets-skatter, hvar till det ger anledning.

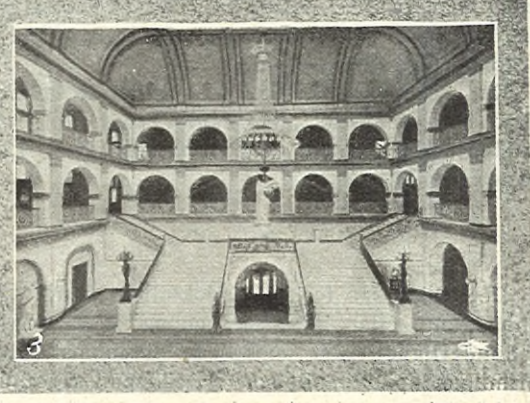
“MÄNNISKOR TRO gärna det omöjliga, aldrig det otroliga,” uppger en engelsk författare. — Aforismen äger onekligen en bestickande paradoxal glans, måste väcka bifalls-sus som aktörsreplik. Egentligen har den dock endast glassmarängens värde; den smälter hastigt sönder. Ty hvar draga gränsen emellan det otroliga och det orimliga!

Om vi reflektera en smula öfver det, som vid skilda tillfällen händt oss själfva eller andra, torde en hvar påminna sig åtskilligt, som verkliga inträffat, men hvilket skulle förefallit oss absolut osannolikt, om vi på förhand sökt utreda möjligheterna för och emot. Och något alldeles öfverraskande vanligt ibland det ovanliga är det, som jag skulle vilja benämna: Fördubblingens lag.

Tvifvelsutän kan du draga dig till minnes åtskilliga tillfällen, då exempelvis en person, hvilken du ej på årtal hört talas om eller skänkt den allra flyktigaste tanke, hurusom denna person alldeles oförhappandes, utan några närliggande idéassociationer helt plötsligt tager gestalt i ditt medvetande. Du känner inte anledningen, men efter alla dessa år kommer du helt tvärt att tänka på personen i fråga.

BIBLIOTEKARIESKOLAN I
FILADELFIA.
1. BYGGNADENS YTTRE. 2. EN AF
LÄROSALARNE. 3. HALLEN.

Broderade Klädningar.

Vi sälja äkta Schweizer-broderi, största nyhet till vår- och sommartoiletter, i hvit battist, halffärdiga från kr. 23: 50 till kr. 55: 20, hela klädningen tull- och portofritt till bostaden.

Rekvirera profver och modeplanscher.

Schweizer & Co., Luzern F 7 (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Nåja, häri ligger intet besynnerligt, kanske. Men ögonblicket därpå öppnar du en tidning och får där se någon notis om denne samme person, du får ett bref med hans namn under, du går på teatern och finner dig sitta bredvid honom, du viker om ett hörn på gatan och står öga mot öga med denne, som du någon minut förut kommit att tänka på, sedan han annars under årtal varit totalt utesluten ur ditt sjäslif.

Detta är nu den allra mest gängse formen för fördubblingens lag, men jag har dragit mig till minnes och tecknat upp några andra utslag däraf, som jag nedan återger.

En vinterkväll åkte jag den halfmilslånga vägen emellan prostgården och mitt hem, åkte på släde. På denna sträcka finnes endast ett grindled. Stalldrängen, som spänt för hästen, hade inte ordentligt knutit till den genom sel-pinnen löpande remmen, utan tampen lossnade, pinnen hoppade ur öglan, och ena skackeln föll ned på landsvägen, därvid träffande den ena af grindstolparna. Skackeln knäcktes ögonblickligen.

Nu är att märka detta: på den fem kilometer långa vägen kunde skackeln hafva lossnat och fallit ned hvar som helst, utan att någon skada skulle hafva skett, utom just här. Ja, den kunde t. o. m. saklöst hafva törnat emot grindstolpen, alldenstund denna är rund, hvadan det troligaste — eller rättare det enda troliga — varit, att skackeln antingen glidit framför eller bakom stolpen. Men nu föll skackeln matematiskt på den döda punkten, pekade precis på den runda stolpens medelpunkt, kunde inte halka vare sig fram eller tillbaka, utan knäcktes. Sannolikheten för något dylikt är till den grad minimal, att det brutna tal, som skall beteckna den, måste äga åtminstone tio siffror under strecket.

Då jag för några år sedan skulle resa öfver till London på någon längre tid, bad en af mina bekanta att jag skulle utträta en kommission åt henne.

“GLORY” koncentreradt munvatten. Enligt hvarje flaska medföljande intyg, starkt bakteriedödande. Pris pr flaska kr. 1,50.

*Undertecknad som jag
av Grannens förmedling,
anser denna minnelse
att anse sig för en god
billig och dryg gåfva och
hållning.*

*Lagerberg, Lethelius
styf af detta Högskolan och
Pöljefors för kommit i...*

Saken var den, att en medlem af hennes familj, som på sin tid i filantropiskt syfte samverkade med den ryktbare engelske slafbefriaren William Wilberforce, i samband härmed hade utgifvit ett arbete, betitladt: *Essay on colonisation*, tryckt 1794. Denna bok tycktes emellertid vara alldeles omöjlig att uppdrifva. — Hennes fader, en lärd man och samlare, ägde den icke. Och själf hade hon år ut och år in efterfrågat den i alla möjliga antikvariat, försökt med både pengar och goda ord, men förgäfvades. Nu hade hon för längesedan förlorat allt hopp att någonsin få placera sin hädan-gångne frändes *Essay on colonisation* på divansbordet. Dock, då jag nu skulle ställa färdan till det land, där boken en gång lämnat trycket, bad hon mig göra ett sista försök.

Jag gjorde mera än så. Där fanns nog inte ett antikvariat på Holborn eller Russel Street, som jag ej uppsökte. Biträdena klättrade på stegar uppför de med bokryggar tapetserade väggarna, dök ned i djupa låror, slog och pluggade i kataloger. Men inte funno vi den bok vi sökte. Somliga hade aldrig hört talas om den, utan ansågo dess existens för en myt, som jag borde vederlägga; och jag fann det bra nog orimligt att tala med dessa cricket-spelande bodbiträden om något, som låg dem så fjärran som en sällsynt upplaga. Här och hvar hade man emellertid en aning om dess existens, och någonstans hade man haft den inne någon gång, fast den sedermera afyttrats. Flertalet lofvade meddela mig om den skulle blifva synlig i handeln.

Så en vacker dag får jag ett brefkort från Hardinge vid Great Russel Street, ett brefkort af innehåll att boken nu med otrolig möda anskaffats.

Jag hastade ut, satte mig på den underjordiska järnvägen vid Finsbury Park, åkte via Morgate till Bank, kom åter till dagsljuset klef upp på ett spårvagnstak, kuskande fram genom Holborn och Oxford Street, tills den skars af Museum Street, hoppade af och stod fem minuter efteråt inne hos Hardinge, den där lämnade mig en aktningvärd lunta i grå papp-pärmar.

På titelbladet stod: *Essay on colonisation* — ändtligen! Här hade jag sålunda ägget, som jag själf i veckotal sökt öfverallt och som min goda vän förut år ut och år in förgäfvades sträfvat att erhålla. Nu sände jag den till henne i rekommenderadt korsband.

En vecka senare fick jag ett bref från henne, däri hon meddelade, att *dagen innan* min bok anländt hade samma bok tillsändts henne från *Klemmings antikvariat!*

*

Det faktiskas förlopp, nyckfullheten af dess snigelgång eller blixthast, sammanträffandenas vidunderlighet, det omöjligas förekomst, det orimligas uppdykande som ett sällsamt sagodjur ur händelsernas landlösa haf — man möter allt

detta i häfdernas hall, i hvardagslivets spiselvrå, i allfarsvägens bråda trängsel.

Ibland drabbar detta med ödestragediens hela obönhörliga hårdhet, ibland kommer det groteskt, komiskt, putslustigt såsom Julle Myrins egendomliga äfventyr på nyårsnatten. — Ja, han hette inte Julle Myrin, utan ägde och äger ett annat namn samt lefver ännu för att kunna intyga riktigheten af nedanstående. Hon som fick båda exemplaren af *Essay on colonisation* är för resten en af våra ifrigast verkande kvinnosakskvinnor.

Sista julen innan jag tog examen, måste jag tillsammans med ett par af kamraterna ligga i Stockholm från annandag jul för att taga lektioner. Hela dagarna pluggade vi, men på kvällarna gingo vi på någon restaurang. Ty under denna bråda tid hade vi högtidligen afsagt oss allt slags familjelif. Nyårsaftonen tillbringade vi på Fenix.

Sedan tolfslaget förklingat, skildes vi, hvar och en för att gå till sitt hotell.

Dagen efteråt berättade Julle Myrin, att han under hemgåendet på Regeringsgatan mött en ensam vandrare, hvilken önskat honom godt nytt år. Julle önskade honom detsamma, hvarpå de båda kommit i samspråk.

Härunder behandlade min vän främlingen en smula spydigt samt gaf honom halft öfverlägset några små stickord och pikar. Hur det nu var, fick den andre för sig, att Julle ägde något slags hypnotisk förmåga, och att han uttryckte detta på så sätt, att han genom att tala om sig själf åsyftade den andre.

Främlingen tänkte då — han berättade det sedan — att han genom att ställa några direkta frågor till min vän skulle gäcka dennes divinatoriska förmåga samt sporde därför:

— Hvad är min herre egentligen?

— Jurist, svarade Julle genast.

Den andre blef en smula häpen och utbrast: — Det var eget. Jag är också jurist. Törs jag fråga hvad ni heter?

— Myrin!

Men nu hajade den andre till och stammade: — Myrin... Herre Gud, det är ju också mitt namn...

Sedan sporde han, hastigt fattande min vän i armen:

— Förlåt mig, endast ännu en fråga: Hvar bor ni?

— På hotell Germania —

Den andre fick en liten smula svårt att stå på benen. Han var en gammal man, men något sådant som detta hade aldrig händt honom förr.

Ty han bodde också på hotell Germania.

Dessa båda för hvarandra alldeles obekanta, som slumpen lät växla några ord i det nya årets första morgongryning, de hade *samma yrke, samma namn och bodde på samma hotell!* Själff såg jag sedan de båda lika namnen på hotellets svarta tafla.

*

Själff bor jag numera inte långt från Gripsholm och har använt rätt mycken tid att studera dess historia och samlingar, har förgäfvades om nätterna sökt lista ut spöken i Kavaljersflygelns långa korridorer, har lika hopplöst väntat, att den hvita damen skulle visa sig i det historiska fönstret i Riksänkans våning.

En af de intressantaste människor, som bott inom de röda murarna, en af dem, som utan lönmord och stupstockar, endast med styrkan af sin excentriskt utmejslade karaktär för alltid knutit sitt namn vid Ödenas slott var Gustaf II Adolfs änka.

Drottning Maria Eleonora måste hafva varit ett s. k. äkta kvinnligt väsen, d. v. s. en af dessa kännbart mjuka, hörbart milda, synbart fagra, oresonliga, nyckfulla, öfverraskande, irra-

tionella storheter, hvilka männen älska med en oändlig önhet, med ett slags lifslång halsstarrighet, som förefaller den utomstående meningslös. Hade inte Gustaf Adolf dött ung samt under sin lifstid haft så många trupper i elden, så många spioner i galgen, så många provinser att eröfra, så många traktater att öfverväga, hade hon väl med all sin kärlek gjort honom mycket olycklig.

Nu blef det i stället riksrådet, som hon gjorde grå hår genom de extravaganser, som följde af hennes hysteriska sorg efter Lützenhjälden, genom detta förläningsraseri, som hastigt smälte samman lifgedinget, genom denna mani att påbörja slottsbyggnader, hvilka aldrig fullbordades, samt genom denna afsky för allt svenskt, hvilken ibland tog sig sådana flicktyckmycket tokroliga uttryck som då hon förebrådde den stackars gamle Axel Oxenstierna — hvilken det var hennes alldeles speciella nöje att plåga och besvära — såsom då hon förebrådde honom att "där fanns så förfärligt många fula berg i detta landet". —

Bigott religiös som hon var, plögade drottning Maria Eleonora några dagar hvarje månad stänga sig inne i ett rum tillsammans med sin hoffröken för att fasta. Men gudstjänst hölls som vanligt morgon och afton för hela slottspersonalen, för den praktälskande drottningens hof, som denna tid räknade öfver hundra personer, och bakom den stängda dörren hörde man hennes röst blanda sig i psalmsången.

Dock, en sommarafton — den 23 juli 1640 — fann hofpredikanten Tanck till sin häpnad, att ingenting hördes från drottningens eget gemak. Man lyssnade, man ropade, men ingen svarade. Hade hon plötsligen sjuknat och dött, eller —

Man lät bryta upp dörrlåset. Rummet var tomt. Drottningen hade flytt, hade lämnat land och rike!

Regeringen råkade i bestörtning, och man anställde oförtöfvadt efterspaningar. Det befanns då, att drottningen tillsammans med hoffröken von Bülow jämte två manliga följeslagare rymt genom slottsparken, rott öfver viken i en båt och sedan ridit till Trosa, där ett skepp väntade, som förde henne öfver till Danmark.

En historieskrifvare berättar med anledning af flykten:

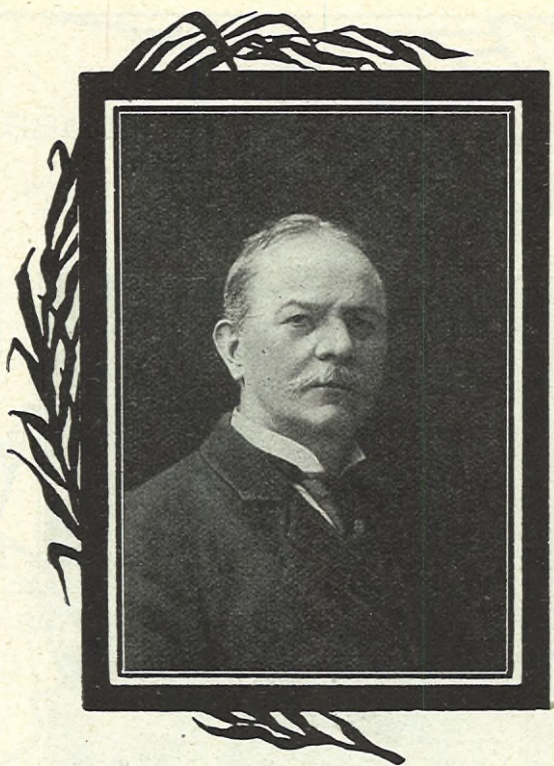
"En af karlarne utgaf sig för att vara köpman, som hade hämtat sin fästmo, en dotter till borgmästaren Joakim Danckwardt i Nyköping. Han hade öfvertalat henne att resa, emedan föräldrarna vägrat att samtycka till deras giftermål. Maria Eleonora fick sålunda spela rollen af en enleverad borgmästaredotter, och hon spelade bra. Ty hon grät, och det kunde ju anses höra till pjäsen vid ett dylikt tillfälle."

Nå, jag tänkte att möjligen skriva någon liten novell om denna drottningens romantiska flykt samt började därför att ur samtida källor studera händelsen en smula mera detaljeradt. Härunder för det för mig, att jag någon gång förut hört eller sett detta namn: Joakim Danckwardt, borgmästare i Nyköping.

Jag plockade fram ur en del familjepapper ett släktregister, uppsatt af vår nitiske genealogiske forskare Viktor Örnberg. Och därpå framgick, att Benedicta Danckwardt, sedermera gift med superintendenten i Hadersleben, Johan Rothlöben, att borgmästaredottern från Nyköping, under hvilken namn drottning Maria Eleonora dolt sig under flykten från Gripsholm, var min stammmoder i tionde led! — —

Fördubblingens lag!

Lagermans flytande putspomada BON AMI.

Carl Rupert Nyblom.

DET KOM EJ oväntadt, det dödsbud, som häromdagen mälde, att Carl Rupert Nyblom, en af de aderton i Svenska akademien, filosofie jubeldoktorn och f. d. professorn i estetik vid Uppsala universitet, afidit i hufvudstaden efter en längre tids sjuklighet.

Med professor N. har ännu en personlighet från det forna, det romantiska, serenadsjungande och poesiskrivande Uppsala gått ur tiden. Det fanns ett särmärke hos flere af universitetsmännen från förra seklets Uppsala: de voro glada, entusiastiska människor, fulla af lärdom visserligen och hängifna sitt kall, men tjuft-

Professör N. vann studenternas hjärtan såsom det unga alltid vinner det unga. Han har blifvit kallad "den gladaste estet, som norden bar", och denna hans medfödda glädthet följde honom i allt hans görande och låtande, ej minst i hans verksamhet som universitetslärare. Han förstod som få konsten att väcka intresse för sitt ämne, att tända och entusiasmera. Minst af allt var han småaktig och doktrinär, inté var han den som hängde upp sig på namn och siffror och aldrig lät han detaljerna göra sig breda på bekostnad af helhetsbilden.

Vårt utrymme förbjuder oss att nu på något fullständigt sätt teckna den afidnes rika gärning. Vi hänvisa i stället till Idun nr 13 år 1902, där professor Karl Warburg tecknat den bortgångnes stora förtjänster som universitetslärare, hans omfattande verksamhet som konst- och litteraturkritiker, vidare hans framstående egenskaper som själfständig skald och tolkare af främmande diktare och ej minst charmen i hans friska personlighet i en lika sympatisk som träffande bild.

Från Bornholm till Svensksund.

Några ord om den sjökrigshistoriska utställningen.

DET FÖREFALLER som om detta vore den tid, då allting blir af, då försummelser godtgöras, gamla planer realiseras och nya uppgöras. Sedan Stockholmsutställningen år 1897, då flottans museum tilldrog sig så mycken uppmärksamhet, har man sålunda umgåtts med planer om att upprätta ett marinmuseum, där minnena från vår sjökrigshistoria kunde få en värdig plats. Dessa minnen, har man resonerat, symbolisera ju en lång och stolt och händelserik epok i vår historia, och genom att göra dem tillgängliga för allmänheten bör man hjälpa till att, främst hos nationens ungdom, mana fram den känsla af samhörighet med och ansvar inför gångna släkten, som är grunden för all verklig fosterlandskänsla. Den förberedande sjökrigshistoriska

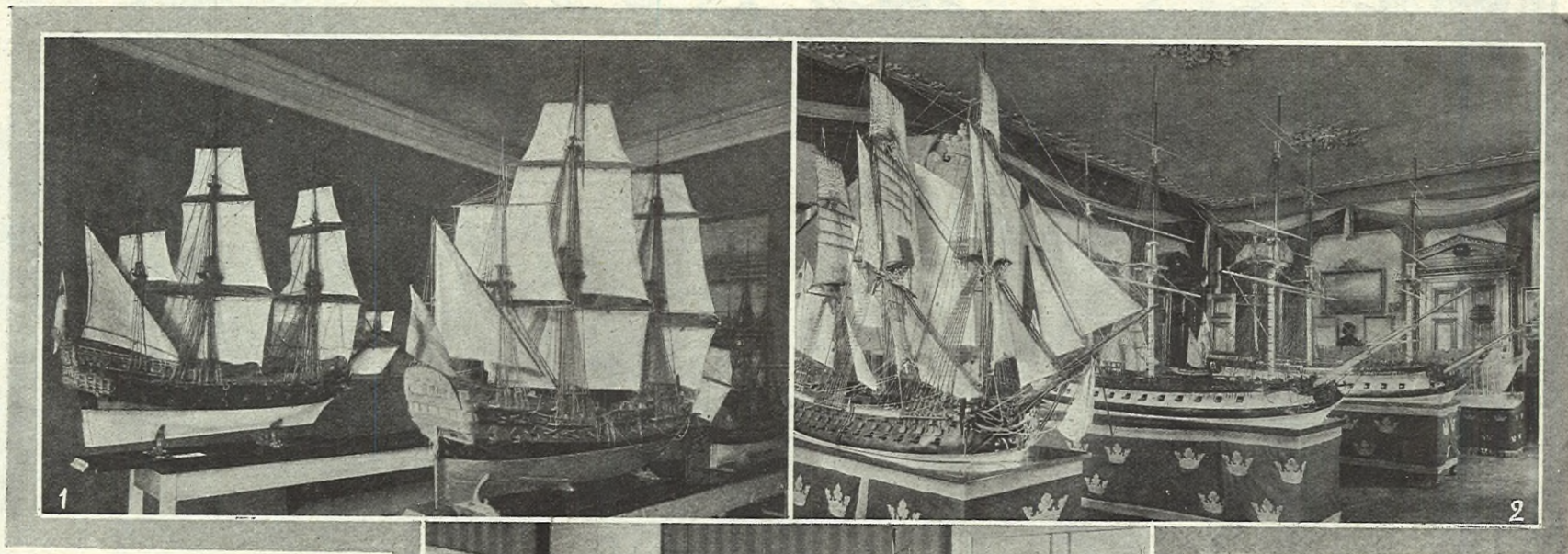
utställning, som nu är anordnad i f. d. Arffurstens palats, är det första synliga vittnesbördet på att man alltjämt arbetat på planens realiserande och är, såsom en början till ett marinmuseum, ett tecken på, att man står nära dess förverkligande. Ordmandet af denna vackra utställning liksom förarbetena för densamma har varit anförtroddt kommandörkapten H. af Sillén, och det blir antagligen han, som slutligen kommer att föra utställningsföremålen i hamn i ett eget museum, antingen detta kommer att stå på en del af Skogsinstitutets tomt vid sjön eller på Kastellholmen. Som ledare af restaurationsarbetena å de hittills å flottans varf förvarade minnena har amiral J. Hägg gjort sig verksam förtjänt om utställningen. Det kan här vara platsen att nämna, det Kvinnoförbundet för Sveriges sjöförsvaret genom en donation till marinförvaltningen af 1,000 kr. för något år sedan bildade en grundfond för restaurering och komplettering af våra sjökrigshistoriska föremål, hvilken fond nu genom enskilda donationer betydligt vuxit.

KOMMANDÖRKAPTEN
H. AF SILLÉN.

Den med synnerlig smak och omsorg ordnade utställningen, hvarpå kommandörkapten af Sillén nedlagt och nedlägger mycket arbete, är inrymd i en stor sal en trappa upp och i ett par, tre mindre i en öfre våning. I den stora salen mötas ens blickar först af en anslående dekoration, en tafla på hvilken under orden: "Svenska flottan drabbade samman med rikets fiender" stå inristade namnen på våra mest betydande sjöslag — en lång lista, slutande 1808. På sina monter stå sedan i en lång rad: linjeskepp, kanonskepp och fregatter från vår flottas sista korta glansperiod under Gustaf III:s krig med Ryssland. Rummen två trappor upp ge en historisk öfverblick af vårt sjövapens utveckling, börjande med de mycket dekorativa, rikt utstyrda slagskeppen från den tid, då kriget var en fest och ett ofta missbrukadt folknöje, och slutande med modeller af några af våra nyare pansarbåtar och torpedbåtar, hafsfärgade vidunder, skapade att tysta och grymma glida fram mellan vår skärgårds blindskär och hafvets greyhounds och spioner, kustens påpassliga väktare.

Förutom fartygsmodeller finnas å utställningen taflor och byster öfver våra stora sjöhjältar, oljemålningar

SJÖKRIGSHISTORISKA UTSTÄLLNINGEN. A. BLOMBERG FOTO. 1. MODELLER AF 50-KANONSKEPET AMARANTE FRÅN 1600-TALET OCH 70-KANONSKEPET GÖTHA LEJON FRÅN 1700-TALET 2. MODELLER AF LINJESKEPPET

pojken hade de i blodet, de voro humorister, original, stämmningsmänniskor och med ungdomliga sinnen trots professorsvärdigheten och de bokfyllda arbetsrummen.

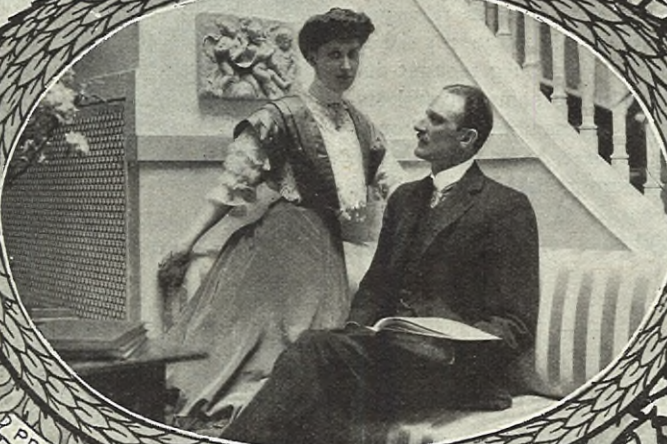
KRONAN, FREGATT AF BELLONATYPEN, OCH AF KANONSKEPET KRONPRINZ GUSTAPH-ADOLPH, ALLA FRÅN GUSTAVIANSKA TIDEN. 3. PANSARBÅTEN ODEN OCH 1:STA KLASSTORPEDBÅTEN GONDUL.

öfver sjöbataljer m. m. Allt talar högt om minnen, som aldrig mista sin tjusning, och som, enligt hvad kommandörkapten Sillén själf sade, "göra att man går och blir storsvensk därinne."

LUZERN

Förnäm vistelseort under sommaren.
G: D HOTEL NATIONAL
Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön. Rum från 4 kr. Ill. prospekt gratis.

PÅ
GULDBRÖLLO
DEN 6 JUNI

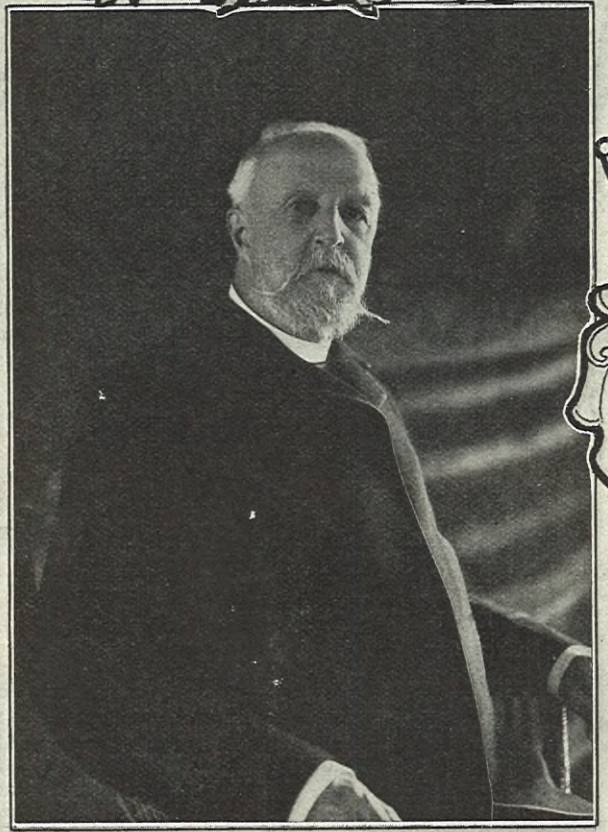

PRINS CARL

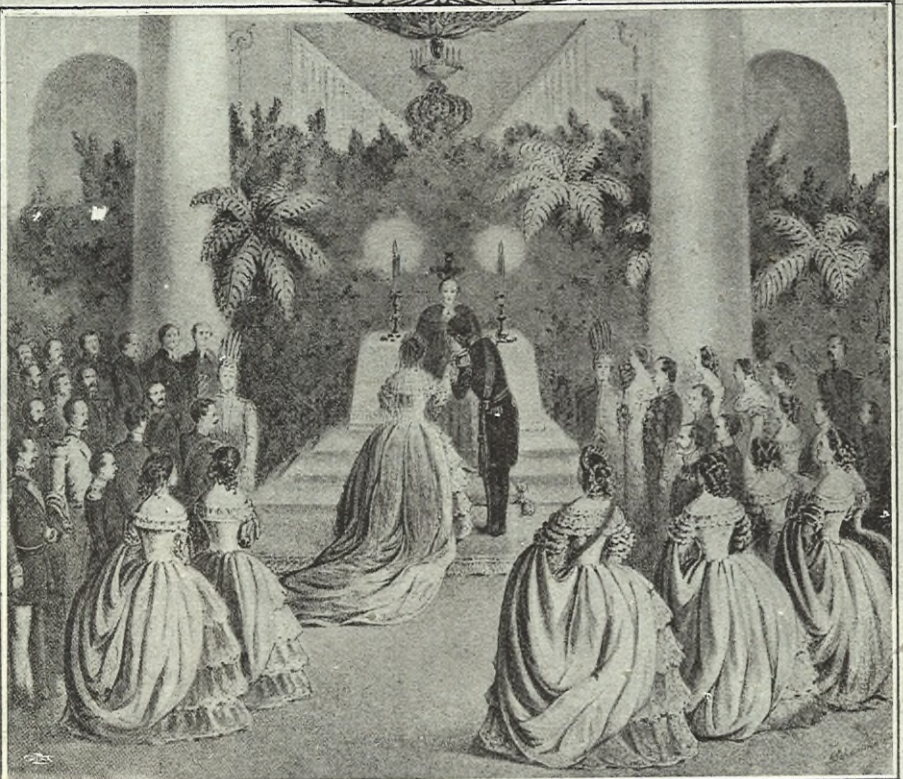
PRINCESSAN
INGEBORG

PRINCESSORNA MARGARETHA, ASTRID och MARTHA

KONUNG OSCAR II

FÖRMÄLNINGEN
DEN 6 JUNI 1857

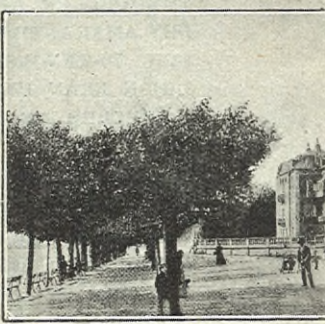
OSCAR, HERTIG AF ÖSTERGÖTLAND 1857.

KRONPRINS GUSTAF · KRO

PRINS WILHELM

SLOTTET

OPSDAGEN
NI 1907

DROTTNING SOFIA

PRINS EUGEN

PRINSESSAN MARGARET

PRINS GUSTAF ADOLF HERTIG AF SKÅNE

PRINS GUSTAF ADOLF HERTIG AF VÄSTERBOTTEN

PRINSESSAN VICTORIA

SOFIA, PRINSESSA AF NASSAU 1857-6

PRINS OSCAR BERNADOTTE · PRINSESSAN EBBA BERNADOTTE

PRINS ERIK

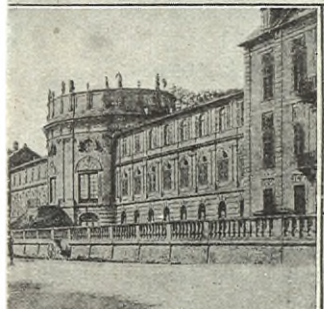

GREFVE FOLKE · GREFVE CARL
BERNADOTTE · BERNADOTTE
AF WISBORG · AF WISBORG

FRÖKEN SOFIA · FRÖKEN ELSA
BERNADOTTE · BERNADOTTE
AF WISBORG · AF WISBORG

FRÖKEN MARIA
BERNADOTTE AF WISBORG

BIEBRICH

FRÅN SOMMARENS

LUNDAUTSTÄLLNING

SOMMARSTADEN vid Lund har nu officiellt öppnat de portar, genom hvilka under de följande sommarmånaderna de kunskaps- och nöjeslystna skarorna skola bölja ut och in. Det var en festklädd, flaggprydd stad och en närapå färdig, imponerande utställning, som mottog den första svallvågen af resande. En stor del af Skånes märkesmän inom skilda områden hade mött upp till denna kraftmätning af svensk industri, slöjd och konstflit och gäfvö med sin närvaro ökad festprägel åt öppningshögtidigheterna. Statsrådet J. Juhlin öppnade utställningen. Å vår bild därifrån urskiljes han i skaran som den med siffran 1 betecknade. 2 o. 3 äro landshöfding Tornérhjelm och biskop Billing.

Utan att afvika i några väsentligheter från den traditionella typen, har denna vår senaste utställning likväl sin speciella skånska fysiologi. Icke blott hufvud-

tar hos främlingen ständigt och starkt, att han befinner sig i "konungariket Skåne".

För en intresserad har denna utställning mycket att bjuda på, många vackra industriella resultat och många alster af den urgamla konstslöjd, som trifts längst och bäst i Skåne. En stor attraktion, som ingen kan undgå, är bland alla andra den präktiga sportutställning, som efter en triumfresa i utlandet nu återvänt till Sverige.

Konstvännen finna näring för sina själar i den stora, ojämna men mycket representativa utställ-

ning af skulptur och målarkonst, som rymmes inom konsthallens hvita väggar. Å vår gruppbild, tagen utanför konsttempelns portar å vernissagedagen, se vi samlade kring konstutställningens kommissarie, artisten *Albert Larsson* (1) en grupp af konstnärer och konstvännen, af hvilka vi namnge följande: *Bengt Hedberg* (2), *Vilhelm Behm* (3),

1. HUFVUDENTRÉN.
2. STATSRADET JUHLIN FÖRKLARAR UTSTÄLLNINGEN ÖPPNAD. (DE OLIKA HUFVUDPERSONERNA: SE TEXTEN!)
3. INDUSTRIHALLEN.
4. HUFVUDRESTAURANGEN.
5. UTSTÄLLNINGENS BESTYRELSE, (NAMNEN: SE TEXTEN!)

restaurangen, som man haft den goda idén att bygga i form af en gammalskånsk bondgård, förmedlar detta intryck, utan äfven hufvudhallarnas lugna, stillsamma linjer, den omgivande grönskans sydländska frodighet, slättpanorama utanför, allt inprä-

6. UTSIKT FRÅN INDUSTRIHALLEN ÖFVER UTSTÄLLNINGSFÄLTET. LÄNGST TILL HÖGER SOLIDARHEMMET.
 7. KONSTNÄRERNA SAMLADE UTANFÖR KONSTHALLENS PORTAL. (NAMNEN ÅTERFINNAS I TEXTEN.)
- LINA JONNS EFTR. FOTO

Carl Olsson (4), Per Gummesson (5), A. Hj. Lindqvist (6), Fr. Kärve (7), Sven Andersson (8), Justus Lundegård (9), Fredr. Krebs (10), Ernst Norlind (11), Herman Österlund (12), Gottfrid Larsson (13), Emerik Stenberg (14), fröken Hedvig Hamilton (15),

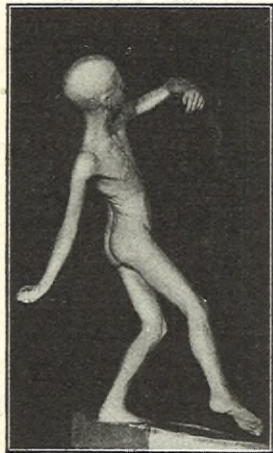
fru Hedvig Tegnér (16), fröken Hedvig Skarstedt (17), fröken Endis Bergström (18), Carl Johansson (19), arkitekt Theodor Våhlin (20), Oscar Hullgren (21), arkitekt H. Boklund (22).

Ännu en grupp bild kunna vi slutligen visa, det är bestyrelsen, som haft och har det stora utställningsmaskineriet om hand, och på hvilken omtanke och energi det till stor del berott, att årets utställning kan rycka upp som ett värdigt nummer i ledet af våra landsortsstäders stora industriella och konstnärliga revyer.

Bestyrelsens medlemmar äro från vänster till höger räknade: v. häradshöfding Alb. Broomé, konstutställningens ordförande, ingenjör C. O. Holmberg, skattmästare, redaktör Wald. Bülow, sekreterare, akademiräntmästare Rob. Eklundh, ordförande, byggmästare A. P. Månsson, v. ordförande, majoren frih. S. Hermelin, turistutställningens kommissarie och dekoratör A. Andersson, kommissarie.

Vårutställningen i Konstakademien

bjuder i år på rätt många intressanta saker utförda dels af akademins nuvarande elever och dels af dess stipendiater och andra yngre konstidkare. Bland de egentliga studiarbetena finna vi visserligen ganska litet, som kan vara ägnadt att fångla vår uppmärksamhet i någon högre grad, men bland såväl elevernas själfständiga som de öfriga deltagarnes inlämnade arbeten märka vi med odeladt nöje sådana, som otvifvelaktigt tyda hän på det mogna konstnärskapets säkerhet och målmedvetna kraft.

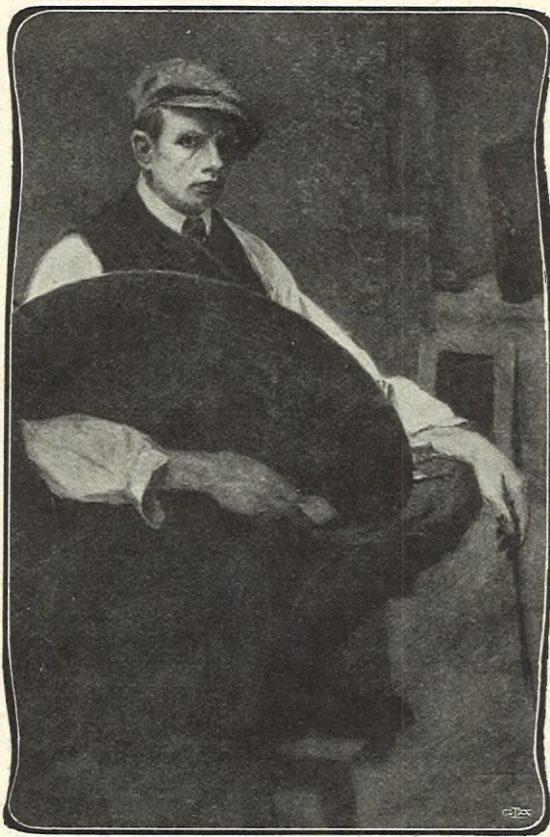
TORE STRINDBERG. GOSSE, SOM KASTAR STEN. STATYETT I GIPS.

de väl *Oscar Gate* komma närmast Olsson. Hans ypperliga och färgrika "damporätt", som hedrats med akademins mindre medalj, är ett arbete, som helt visst skulle försvara sin plats på hvilken utställning som helst. *Henrik Blomberg* exponerar äfvenledes ett porträtt af en dam (konstnärns syster), ett ovanligt ärligt och känsligt utfördt arbete, som synes oss äga så många verkliga meriter, fritt som det är från all modern bluff och presumtös tillgjordhet, att vi ej nog kunna förundra oss öfver att det ej ansetts värdt en akademisk utmärkelse. Bland porträtten kunna vidare framhållas arbeten af *Franzén, Nyberg, Gunnar Börjeson* och *Signe Erikson*.

Akademins stipendiat, den högt begåfvade unge målaren *Jonas Åkesson*, har från Paris hemsändt en liten porträttduk, som visserligen i tekniskt hänseende betydligt skiljer sig från hans föregående saker, men som dock torde vara tilldragande som ett i våra dagar ganska ovanligt behandlingsexperiment.

Landskapskonsten företrädes bäst af jämtländingen *Ante Karlsson Stig*, en omisskännlig talang af betydande värde, samt af den inom akademien tydligen något missförstådde och förbisedde, men icke desto mindre anmärkningsvärde *Aug. Berg*.

Bland de fåtaliga figur- och genremålningarna måste otvifvelaktigt *Ivar Kamkes* kraftigt och käckt utförda tafla "Holländska tvätterskor" gifvas hedersplatsen, Denne unge man synes oss arbeta med en säkerhet och en målarglädje, som ingalunda blifvit hvarje konstnär beskärda och som ofelbart tyda

HELMER OLSSON (MAS-OLLE). SJÄLFPORTRÄTT I OLJA.

på en förmåga och ett konstnärstemperament, hvaraf vi kunna vänta oss stora ting i framtiden. *Gunnar Börjesons* italienska genrebilder tilltala oss icke, vi ha dessvärre mer än nog af den sorten i Theodor Blanchs Konstsalong.

Skulpturskolan uppvisar i år inga öfverlägsna modell- eller studiesaker, men väl ett fåtal utom skolan utförda synnerligen präktiga arbeten, bland dem *Hjelmquists* grafmonument, belönadt med akademins mindre medalj, samt *Börje Börjesons* förträffliga arbetarefigur "Trött", som märkligt nog, oaktadt sina stora och kraftigt framträdande förtjänster, icke ansetts värd mera än ett litet obetydligt loford i akademins prislista. *Tore Strindberg* bidrager med en liten utmärkt liffull och rörlig "gosse, som kastar sten", äfven den lämnad utan belöning, och stipendiaten *Carl Fagerberg* med en kvinnofigur "Skuggor", som väl icke kan mäta sig med denne begåfvade konstnärns arbeten på förra årets utställning, men som dock erbjuder mycket af intresse åt den konstälskande granskaren.

Arkitekturskolan företer i år inga synnerligen anmärkningsvärda arbeten, men däremot ett antal delikat utförda akvarellskisser af akademins förra stipendiat *Georg Nilson*.

A. T.

HOLLÄNSKA TVÄTTERS KOR, OLJEMÅLNING AF IVAR KAMKE. A. BLOMBERG FOTO.

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!
Lätta! Eleganta! Hållbara!
Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke. Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af Aktiebolaget A. F. Carlsson Skofabrik, Vänersborg. Försäljes i minnt hos de flesta skohandlande i riket.

En belönad kvinnogärning.

EN VACKER och välförtjänt utmärkelse har tilldelats första slöjdlärarinnan vid Palmgrenska samskolan fröken *Ida Palmgren*, i det hon af k. m:t den 31 sisl. maj tilldelats medaljen "Illis quorum meruere labores", 5:te storleken i guld, för sitt nitiska och långvariga arbete i skolans tjänst.

Fröken Palmgren, som är syster till den nu afgående rektor Palmgren, har ända sedan skolans grundande innehaft sin befattning. Utom rektor P. själf är hon den enda, som under så lång tid eller ett trettiotal år utöfvat sitt undervisarkall inom skolan. Säkerligen skola alla hennes forna och nuvarande lärjungar och kamrater med glädje se, att hennes arbete blifvit offentligen erkändt.

IDA PALMGREN.

Huru skola hemmen hårda karaktären hos de unga, så att de tvångsfritt utveckla sig till ett nykterhetsfolk?

VII.

DET FINNES nog ingen, som försvarar rusdrycker och önskar behålla dem kvar för att därmed tillfredsställa förfallna drinkares behof. Funnes inga andra drinkare, än dessa förfallna stackare, så skulle hela handteringen försvinna, ty då skulle enhvar finna den vara samhällets skam. Men nu finnes en ganska stor skara, som ehuru den har samma begär som de förfallne, likväl ej sjunkit så djupt. Dessa kalla sitt spritbegär moderatism, ehuru de äro lika säkert drinkare som de förfallne.

Och dessa ofta förmögna och tongifvande män i samhället fordra rusdryckernas bibehållande. Mot deras sprittörst studsas alla bevis och användas förgäfvade alla vetenskaper. De besvara sig sällan med argumenter, läsa ingen nykterhetslitteratur, och äro lika okunniga om rusdryckernas sanna natur och verkningar som en försupen indian. De skratta åt hvarje försök att bibringa dem en rätt öfvertygelse samt argumentera blott med sitt bekanta slagord "fanatiker". Ja, om allvarliga bevis och en smula entusiasm skola kallas fanatism, så är då jag gudskelof fanatiker. Mycket har talats om att den personliga friheten skulle kränkas genom rusdrycksförbud. Vi böra därför äfven upptaga denna synnerligen ofta återkommande och med verklig öfvertygelse, som det vill synas, af många framhållna invändning.

Det finnes verkligen fall, då samhället opåtaladt får beröfva den enskilde hans frihet till förmån för det allmänna. Så t. ex. får han ej bygga sitt hus hur han vill, utan ser sin frihet inskränkt af byggnadsstadgan. Ej heller skogens vilda djur får han jaga när han vill. Ja, till och med om han själf skulle gripas af lifsleda, får han ej heller göra slut på sitt eget lif. Jag förmodar, att ingen arser detta ingripande i den personliga friheten oberättigadt. Hvad skola vi då tänka om det, som afser att hindra tusenden och åter tusenden från att kasta sig själfva ned i både kroppslig och andlig ruin och vanära? Och icke nog

PAPPERSMÖNSTER

fullt tillförlitliga, erhållas omg. från oss till nedanstående pris inom Sverige: Bluslif 40 öre, Kjolmonster utan släp 50 öre, Prinsessklänning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Berndräktmonster 50 öre, Kappmonster 60 öre. Uppgif lifvidd, (omedelbart under armarne) midjevidd och kjollängd, erhåller Ni till Eder figur i fullt passande mönster. Expedieras porto:ritt om rekvtion åtföljd af likvid i sparmärken el. p ostanvisning insändes till Iduns Mönsterafdelning, Drottninggat. 51, Sthlm.

därmed. Rusdrycksförbudets starkaste stöd ligger däri, att det skyddar tusenden från att förföras, hindra de sedan förlädda att leda andra in på de stigar, som föra till fördärfvet.

Min motståndare svarar här antagligen: Kan ni då aldrig lära er att skilja mellan detta och detta. Icke är hvarje rusdrycksförbrukare utsatt för all rusdryckernas elände. Nej, visserligen. Men så länge rusdryckerna finnas i samhället och där tillhandahållas såsom njutningsmedel, är det oundvikligt att oerhördt stora skaror af människor gå sitt fördärf till mötes. Det är i synnerhet bland de högre klasserna som största antalet måttlighetssupare finnes. Och att där ungdomen också kan uppfostras till hvad man kallar måttlighet, håller jag ej otroligt. De hafva nämligen i sin samhällsställning ett ypperligt skydd, som det lägre folket saknar. Man bör dock ej endast tänka på sig själf såsom den förut anförda prästen och leviten, utan komma ihåg, att vi i visst mått äfven äro ansvariga för våra medmänniskor. Om det har lyckats för ett fåtal att vara måttliga, så har erfarenheten bevisat, att där en står kunna tio falla. Mången ung man och kvinna ha nog förbannat det första glaset, som kanske räcktes dem utaf en faders eller moders hand.

Alla hafva ej den starka karaktär, som erfordras för att tillbakahålla det allt mer öfverhandtagande begäret. Dessutom en annan sak. Ordet måttlighet kan verkligen ha en ganska vidsträckt betydelse. Jag har till och med hört notoriska fyllbultar påstå, att de äro mycket måttliga.

O. H. anför orden: "Förbjuden frukt smakar alltid bäst." Därmed vill han bevisa att i stället för att borttaga frestelsen till alkoholmissbruk, man mycket väl kunde utsätta de unga för frestelsen för att därigenom ställa karaktären. Vi skola således ställa frestelser i folkets väg för att uppfostra det. Men hvarför då inskränka oss till blott denna frestelse? Låt oss — om grundsatsen är riktig — fylla vårt land med frestelser af alla slag, på det att folket måtte uppfostras.

Det vackra talet må formellt gälla hvad det kan, men när det gäller, så vågar jag säkerligen betvifla att det finnes någon tänkande människa, som på fullt allvar vill fasthålla den satsen, att ett folk bör uppfostras därigenom, att frestelser, och därtill sådana frestelser, läggas i dess väg. Nej, hellre än att folket skall hemfalla åt alkoholförgiftningen med alla dess följder i ekonomiskt, fysiskt och moraliskt a'seende, hellre må folket vara nyktert af brist på frestelser.

Tillfällen till att utveckla karaktärsstyrka finnas för visso tillräckligt många, utan att man behöfversäskildt för detta ändamål utläggas förrädiska snaror. Vidare uppmanas vi också att samla hela vår kraft på att upprätta de fallne och styrka de svaga. Ja, det är just detta vi bemöda oss om. Och på tal om den nytta, som föredrag m. m. skulle uträtta, så undrar jag om de ej kunde uträtta lika mycket godt som det sladder, som man kan få ähöra å våra finare kaféer och guldkrogar, där så många måttlighetssupare förnöta sin lediga tid.

SVEA G—D.

VIII.

HVAD MENAS med ett nykterhetsfolk, då man därmed ej menar en nation absolutister? Jo, väl närmast, ett folk, där individerna ej öfverlasta sig, ej dagligen behöfva ett visst kvantum sprit och kunna undvara alkohol i samvaron med vänner, utan att "lifs-glädjen", "stämningen" minskas.

I allmänhet anser jag, att alltför liten vikt lägges vid flickornas uppfostran i nykterhetsafseende. Sant är, att de ej ha samma dragning till alkohol, som ynglingar hafva, och därför lämnar man dem ur räkningen. Det är falskt. Just vårt kön borde uppfostras till nykterhet och i all synnerhet till att af allt hjärta och förstånd *hata* öfverlastningen. Jag är säker på, att, hur mycket föräldrahemmet än kan bidra till, att den unge mannen "håller måtta" i fråga om spritdrycker, så blir detta dock otillräckligt, så länge han ej vet att *ingen* ung flicka, således ej heller hans blifvande hustru, tål öfverlastning. Som det nu är, så afsky vi kvinnor instinktivt druckna personer, men vi göra det för

passivt. Vi äro ej glada, vi kanske gråta däråt, ja, vi ställa till och med till en scen, om våra män skulle ha druckit för mycket, men vi förlåta, — äfven då det utprepar. Visste däremot vår man och andra män, att en kvinna *absolut* ej tolererar sådant, då skulle detta, tror jag, bidra mycket, ja, kanske mest, att dana ett nykterhetsfolk. Ty hur det är, vid en viss tidpunkt i ungdomen tänka sig nog *alla* unga män, att de skola bilda hem, äfven om de sedermera, af en eller annan orsak, förblifva ungar. Och intet skulle så sporra dem att fullfölja de nyk erhetsidéer, som inplantats hos dem i föräldrahemmet, som just deras blifvande hustrus ställning till frågan. Alltså uppfostran äfven, ja, först och främst, den unga flickan till nykterhet.

Man säger, att uppfostran skall börja i vaggan. Härvidlag får den börja förr i så måtto, att modern under grossessen afhåller sig från alkohol. Samma regim följes under amningen. Barn under tio år borde ej få smaka vare sig vin eller öl. Därefter borde de någon gång få smaka spirituosa, ty härvidlag gäller mer än annorstädes, tror jag, att "förbjuden frukt smakar bäst." Samtidigt skulle föräldrarna ej i hvardagslag nyttja vin; det offret, om det skall kallas så, få de bringa barnen.

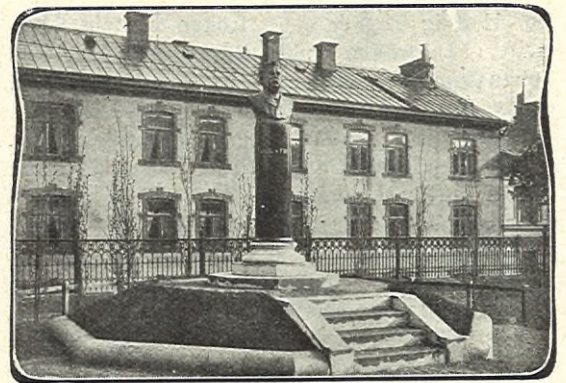
Nykterhetsfrågan bör diskuteras i hemmet, när barnen bli stora nog att sätta sig in i denna sociala fråga. Ingen partiälskt borde få råda; barnen läras att absolutister och icke absolutister äro likvärdiga som människor, a t en person, som går in i nykterhetsförening af fruktan att annars falla offer för frestelsen ej är att förakta, endast att högakta, men att en annan, som ej vill binda sig af nykterhetslöftet, utan vill använda sprit, har full rätt därtill, så länge det sker inom vissa öfvan angifna gränser. Men att öfverlastning är ovärdigt människorna, och att vanan, att dagligen behöfva ett visst kvantum alkohol, det må nu vara så litet, att det ej framkallar rus, är förkastlig i högsta grad, då den gör människan till slaf. Att ju mer man afhåller sig från starka drycker desto bättre mår organismen. Och *framför all* borde de unga lära spritens inverkan på kommande släkten.

Och så till sist: uppfostra barnen till enkelhet. Enkelhet i allmänhet, men enkelhet i *matväg*, i synnerhet i afseende på nykterhetsfrågan. Ty till en myckenhet mat, 8 å 10 rätter, passar nog en kvantitet sprit, då det underlättar matsmältningen. Till ett litet antal rätter däremot, som bättre går ihop med vår kassa, *behöfves* ingen sprit, och man kan då reda sig med ett å två glas godt vin, om man tycker om det, eller vara alldeles utan, om man är absolutist, utan att magen far illa af rätternas mängd.

M. J.

IX.

ENLIGT MITT ringa förmenande härdas de ungas karaktär genom sträng uppfostran till *arbetsamhet* och *sparisamhet*. De som tidigt lärt försaka och kufva

MINNESVÅRDEN ÖFVER CARL VON FRIESEN
Å SÖDRA LATINLÄROVERKETS SKOLGÅRD.
MODELLERAD AF PROFESSOR J. BÖRJESON.
A. BLOMBERG FOTO.

sin egenvilja skola i högre grad blifva motståndskraftiga mot frestelserna, än de, som från barndomen blifvit bortskämda och förklemade, samt andligen och kroppsligen försvagade genom att alla deras önskingar, nycker och infall tillfredsställts. Om redan *barnet* lärt sig själföfvervinnelse, förvisso kommer då mannen eller kvinnan att segra i striden mot onda begärelser, det må nu vara spritbegäret eller något annat. Vänj de unga vid enkelhet! Den nuvarande generationen har ej gifvit något godt föredöme i detta fall. Många hem hafva grusats genom slöseri — med egna eller andras medel. Höga eller låga — härutinnan likna de hvarandra.

Skulle det ej vara annorlunda, om hvar i sin stad först tänkte efter: har jag råd till detta? eller: hur skal jag på *bästa* sätt bruka de gåfvor, som Gud gifvit mig, och för hvilkas förvaltning jag dock en gång skall aflägga räkenskap?

Skulle väl då så många yngling förstöra hälsa, tid och penningar på uteliv, skulle i de fattiga arbetarhemmen husfaderns sista slant vandra till krogen?

"Arbetsamhet befordrar hälsa och välstånd, samt förhindrar många tillfällen till synd", hette det förr. Ofta hör man barnen klaga: hvad skola vi leka, hvad skola vi taga oss för? Låt dem då, så godt de kunna, hjälpa till och deltaga i de mångabanda små bestyr, som i ett hem förekomma. Bor familjen på landet, låt barnen äfven pröfva på något lämpligt arbete utomhus, trädgårdsskötsel och sådant. Den friska luften härdar och stärker både kropp och själ, och öfverklassens barn läras att ej förakta kroppsarbetet och arbetaren. Gif barnen någon gång en slant till belöning för ett ordentligt fullgjort arbete. Ej för mycket! Må tillåtas att fritt förfoga öfver penningarne, men säg dem med kärlek och allvar, att den skärf, som offrats för att i någon mån bereda ett fattigt eller sjukt barn glädje, eller mätta en hungrande, är oändligen mycket bättre använd än de slantar, som gifvas ut för att tillfredsställa begäret efter sötsaker och dylikt. Sök vidare att intressera de unga för intellektuella sysselsättningar, musik, målning o. s. v., låt dem, så vidt den ekonomiska ställningen det medgifver, odla eventuella anlag; lär dem sträfva efter kunskap och vett, samt älska dygden och sanningen. Så skola de med Guds hjälp ej sjunka ned till att söka sin förnøjelse i dryckenskap och sinnliga njutningar. Så skall Sveriges ungdom utveckla sig, icke blott till ett nykterhetsfolk, utan tillika till ett fritt och upplyst folk, där hvarje individ är en nyttig och tänkande samhällsmedlem.

Lär slutligen edra barn att älska sitt fosterland!

LANDTFLICKA.

FINLANDS FÖRSTA LAGTIMA LANDTDAG, HVARI KVINNLIKA LANDTDAGSREPRESENTANTER DELTAGA.
LANDTDAGENS ÖPPNANDE I HÅLSINGFORS DEN 25 MAJ 1907. PROCESSIONEN TÅGAR FRÅN
NIKOLAIKYRKAN TILL KÆJSERLIGA SLOTTET. SIGNE BRANDER FOTO.

Från Iduns läsekrets.

Till medlem af F. K. P. R.*

DÅ IDUNS redaktion gjorde mig äran af sin förfrågan åtföljdes den af en uppmaning att svara så kortfattadt som möjligt.

Att jag genom något för långt drifven ordknapphet kunde riskera att bli missförstådd, förutsåg jag icke, i all synnerhet som jag tog för gifvet att mitt inlägg hufvudsakligast komme att läsas af liktänkande, som skulle låta sig angeläget vara att förstå och icke förvränga meningens bakom de få orden.

Allra minst kunde jag förutse att en, som kallar sig medlem af F. K. P. R. skulle — helt visst oafsiktligt — ställa sig spörjande. Ty allt som är sammanhängande med frågan om kvinnans politiska rösträtt har i sanning så ventilerats i föredrag och diskussioner inom de olika föreningarna, att deras medlemmar landet rundt vid detta laget ej torde behöfva stå eller ställa sig frågande inför hvarandras mening i saken.

Ni återoppar Eder på att med "reflexion och eftertanke" ha läst mitt inlägg. Tillåt mig betvifla detta. Ty då skulle Ni ha funnit, att jag icke sagt såsom Ni synes vilja tyda det, att lagar kunna göra *alla slag* af välgörenhet öfverflödiga. Var icke rädd, kristliga dygder komma nog alltid att finna sin användning äfven i framtidsstaten med kvinnan som lagstiftare.

För detta sörja kvinnorna själfva.

Men jag nämnde fyra områden, där isynnerhet den kvinnliga insikten och förmågan borde kunna göra sig gällande framför den manliga. Och jag betviflar icke att kvinnan för fattigvård, nykterhet, sedlighet och bostadsförhållanden skall kunna åstadkomma en bättre lagstiftning än den hittillsvarande, då dennas brister i det stora hela drabbat henne med sina följder fruktansvärdare än mannen. I det enskilda välgörenhetsarbete, som tillkommit för att i någon mån råda bot för skadan, har också kvinnan gjort den största insatsen, hon vet också af denna anledning, hvarest det onda skall angripas i roten — och ett nödvändigt ondt må man väl kunna kalla välgörenheten.

Jag vågar på grund af allt det sagda vidhålla min varma tro på att kvinnan inom de nämnda områdena skall kunna åstadkomma en lagstiftning, som ställer välgörenhet, afsedd att råda bot för bristerna inom nuvarande lagstiftning på *dessa samma områden* , öfverflödiga. Troligt är väl, att det alltid skall givas förlorade existenser till följe eget förvållande, brottslighet, bristande skötsamhet o. s. v. äfven inom framtidsstaten med kvinnan såsom medstiftare af lagar, men frågas

* Se Idun nr 18. Införandet af detta genmäle fördröjt till följd af bristande utrymme.

kan, om icke välgörenhet i nuvarande form utöfvad mot dylika förkomna individer är öfverflödiga? Böra de icke hellre oskadliggöras genom intagning på förbättringsanstalter, sådana dessa redan projekterats af framsynta både män och kvinnor?

Är det icke med andra ord de nya lagarnas uppgift att förekomma, att slarfvärn eller brottslingen drar sitt elände öfver oskyldiga?

Frågas åter huru just dessa lagar böra vara beskaffade, så är det icke utan att jag måste svara med ett gammalt ordstaf: "En däre frågar mer än sju vise kunna svara." Och jag är ingen af dessa sju.

Ni torde beakta att jag för min egen del på grund af de skäl jag uppgaf i mitt inlägg icke önskade mig valbarhet. Fast nog skulle jag begagna min rösträtt, om jag hade någon.

Till sist ber jag få tacka för det tillfälle, som beretts mig att foga dessa förklaringar till inlägget i en-queten, och att också få bemöta Eder en smula barnsliga yttrande att eventuellt *alla* Sveriges män och kvinnor skulle deltaga i lagstiftningsarbetet. Åter rinner mig då ett visst ordstaf i hågen: "Ju flere kokkar, ju sämre soppa". Men hur skulle det vara om vi, också Ni och jag, finge rösta på *eliten* af Sveriges män och kvinnor?

ELLEN IDSTRÖM.

TVÅ RECETTER på en och samma kväll, och på båda ställena utsåldt hus och en entusiasm, som kunde spränga teatermurarna — sådant är knappast möjligt annat än i teaterstaden Stockholm. Men så voro också recett-tagarna att räkna till publikens kända favoriter: Anders de Wahl och Elis Olson, den förre en skådespelare med genomlyriskt temperament och höga konstnärsideal, den senare en godmodig skämtare och glad kuplettsångare, ovärderlig stödjeplare åt hr Stockholms älskade revyer.

Hr de Wahl hade valt Carl Hinkes romantiska studentyngling i "Gamla Heidelberg" för att säga publiken tack och farväl efter de många arbetsåren på Svenska

Nazareth Barn-Lifstycke

fördelar trycket från strumporna, just på det ställe, som det kan ske utan att skada, nämligen öfver axlarna Detta barnlifstycke har spänna och öglor i sidorna till att fästa strumpebanden på. Lifstycket kostar 1 kr. 50 öre, strumpebanden 75 öre. Båda delarne således 2 kr. 25 öre. Uppgif barnets ålder.

Till landsorten mot postförskott.

Ensamförsäljare:

BUTTERICKS MÖNSTERAFFÄR,
A.-B. MARIUS HARTZ.

Drottninggatan 72, Stockholm. Riks 17 26.

teatern. Och det behöfver väl ej påpekas att afskedet blef lika varmhjärtadt som skådespelarens egen person är sympatisk. Hela fång af blommor och åskor af applåder, hvari gömdes ett: au revoir! på Nationalteatern nästa spelår.

Hr Olsons afskedstagande i Sten Stenar Stéen var mera vemodsblandadt, ty han kommer aldrig mer igen — som skådespelare. Men kanske om en svensk lèhar med en operett, som får samma obehagliga lifslängd som "Den glada änkan".

Qui vivra verra!

DRAMATISKA TEATERNS ELEVSKOLAS sedvanliga årsuppväsning, denna gång med scener ur "Hamlet", "Daniel Hjort" och "Mäster Olof" samt ett par moderna småstycken, presterade ett par goda ansatser och resultat. Några verkligt stora begåfningar komma nog ej ur denna årsskåla, men man får vara tacksam äfven för de hyggliga talangerna, och till sådana tycktes det finnas flera ämnen, som en gång, rätt utbildade, torde komma vår scenkonst till nytta.

DJURGÅRDSTEATERN öppnades i lördags till stor fröjd för den publik, som i vinter bott i Oscars-teaterns salong och bar. Ty fastän fru Meissner rest till Amerika och hr Barcklind efter otaliga vandringar till Maxim åtnjuter en välbehöflig vård på något hvilohem, lefver "den glada änkan" nu upp i ny gestalt — varietédivas — och synes som sådan komma att bli stationär på Djurgården hela sommaren.

Som förpjas tjänstgör en tysk galenskap "Telefonhemligheter", byggd på franska mönster och roande nog tack vare ett uppsluppet och vaket spel.

Pomril

förnämsta och billigaste alkoholfria läskedryck

förordas.

Rikstel. 102 85. Allm. 76 86.

KÖKSALMANACK

Redigerad af ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 9—15 JUNI 1907.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; wienschnitsel med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te med surmjölkskaka. Middag: Grönsoppa; kokt laxöring med holländsk sås och potatis; valnötstårta.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; halstråd; rimmad, färsk strömming med potatis; kaffe eller te. Middag: Stekt kalfbog med konserverade ärtor och färsk potatis; rabarbersoppa.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; bifstek med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxsvanssoppa; inkokt braxen med gädda och pepparrot samt potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; stekt sill med gräde och lök samt potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Svincarré, stekt, som vildt med brynt potatis och äppelmos (ringäpplen); surmjölk å la Svanhild.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; kall svincarré med brynt potatis och lingon; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Puré å la Skogshöjd; sylt-pannkaka.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; strömmingslåda med ansjovis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: makaronipudding med skinka; rabarberkiäm med mjölk.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekt makaronipudding (rester från fredag); ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt filé af abborre med spenat; plättar med sylt.

RECEPT:

Grönsoppa (för 6 pers.). 1/2 lit. jordärtskockor, 1 litet blomkålshufvud, 2 kkp. färska ärtor eller 1 burk konserverade, 1/4 rotselleri, 1/2 purjolök, 4 persiljestjälkar, salt, vatten, 1/2 msk. smör, 1 msk. mjöl, 2 lit. blandad ox- och kalbuljong, 1 hg. spenat, salt, hvitpeppar, 4 äggulor, 1 del. tjock gräde.

Beredning: Jordärtskockorna och blomkålshufvudet ansas väl och få ligga 1 tim. i ättikblandadt vatten, hvarefter de påsättas jämte ärtorna i kokande, saltadt vatten, och få koka tills de äro mjuka. Rotselleriet och purjolöken ansas på vanligt sätt och påsättas jämte persiljan i kokande, saltadt vatten i särskildt kärl. Smör och mjöl sammanfråsas och påspådas med den kokande buljongen. Den rensade och sköljda spenaten lägges och soppan får koka 10 min. Rotselleriet, löken och persiljan franslas och spadet tillsättes, likaså det spad, hvarefter soppan afsmakas med kryddorna. Äggulorna och grädden uppvispas i soppskålen och soppan ihålles under kraftig vispning. Sist läggas jordärtskockorna, det sänderdelade blomkålshufvudet samt ärtorna, och soppan serveras.

Valnötstårta (f. 6 pers.). 300 gr. valnötter, 6 ägg, 200 gr. strösocker, 70 gr. potatismjöl.

Till pannan: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. fint stötta skorpor.

Till garnering: 5 del. tjock gräde.

Beredning: Valnötterna knäckas, en tredjedel af dem (de helaste) sparas till garnering af tårtan, en tredjedel hackas fint med knif och resten drifves genom mandelkvarn. En tackjärns-panna smörjes med kallt smör och beströvs med de stötta skorporna. Äggulorna och hvitorna skiljas. Gulorna röras med sockret 3/4 tim., under tiden tillsättes 3 ggr. 1 msk. vatten. De malda valnötterna tillsätts

I eit välordnad hushåll finnes alltid hemma några paketer af de välkända Lagermans Pudding-pulver, Gelé-pulver, Saft-kräm-pulver och Glace-substans. Samtliga äro försedda med märket "Tomten". Endast då finnes garanti för att de äro utmärkta.

jämte det väl torra potatismjölet. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna äggvittorna. Smeten slås i den smorda pannan och gräddas i ordinär ugnsvärme omkr. 3/4 tim. Tårtan stjälpes upp efter 10 min., och får kallna. Den delas då i tvänne bottnar. Grädden vispas till hårdt skum. Tårtan fylles med en tredjedel af grädden, blandad med de hackade valnötterna. En del af grädden bredes ut öfver tårtan och med resten garneras tårtan i rutor, genom garneringsträtt. I rutorna läggas de hela valnötterna. Tårtan kan äfven garneras med frukt och gelé.

Stekt kalfbog (f. 6 pers.). 2 kg. kalfbog, 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 6 färska äpplen eller 1 hg. ringäpplen, 3 msk. smör (60 gr.), 3/4 lit. kokande vatten eller buljong.

Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. mjöl, köttsky, 1 del. tunn gräde.

Beredning: Kalfbogen tvättas med en duk doppad i hett vatten, hugges i två lika stora delar, hvilka gnidas in med salt och hvitpeppar. Äpplena sköljas väl i ljumt vatten och läggas mellan köttet, som ombindes med snöre, förut doppadt i hett vatten. Smöret brynes i en långpanna, köttet lägges i och brynes på alla sidor, hvarefter det öses öfver och spådes med kokande vatten eller buljong hvar tionde minut. Till stekningen åtgår 2 tim. Kalfbogen skäres i tunna skivfor, som uppläggas på varmt serveringsfat och garneras med äpplen och persilja. Köttskyn silas och skummas, och såsen beredes på vanligt sätt.

Inkokt braxen (f. 6 pers.). 2 kg. braxen, 2 msk. salt, 1 tsk. ättika, 1 1/2 lit. vatten, 4 kryddpepparkorn, 1 lagerblad.

Till geléet: 1 lit. fiskbuljong, 4 blad gelatin, 2 msk. vatten, 1 ägg-hvita.

Till garnering: Dill.

Beredning: Fisken fjällas, urtagas, sköljes mycket väl och torkas med en fiskhandduk. Den ingnidens med hälften af saltet och ättikan samt skäres i bitar. Vattnet kokas upp med hälften af saltet och fiskbitarna ilägges, och fisken får sakta koka omkr. 15 min. eller tills fenorna lossna. Fiskens lägges genast i vattensköljd bleck- eller porslinsform, garnerad i botten med dillkvistar. Fiskbuljongen påsättes tillsammans med det sköljda och i 2 msk. varmt vatten upplösta gelatinet. När blandningen är het, ivispas de till lätt skum slagna äggvittorna, och geléet får under vispning ett uppskok. Det silas därefter genom en i hett vatten urviden servert och hålles öfver fisken. Den ställes på kallt ställe, och när geléet stelnat, uppstjälpes fisken, garneras med dill och serveras med gräde och pepparrot eller skarpås.

Surmjölk å la Svanhild (f. 6 pers.). 1 lit. sur mjölk, 1/2 lit. sur gräde, 6—8 msk. godt rödvin.

Beredning: Mjölnen och grädden vispas till skum samt afsmakas med rödvinet. Serveras med sockerskorpor eller biskvier.

Puré å la Skogshöjd (f. 6 pers.). 3 morötter, 1 palsternacka, 1 1/2 kålrot, 1 litet selleri, 1 liten purjolök, 4 persiljestjälkar, 1 1/2 lit. vatten, 1 1/2 lit. mjölk, 3 msk. smör (60 gr.), 1 1/2 msk. mjöl, 1 lit. efterbuljong, salt, hvitpeppar, några korn kajenn.

Beredning: Rotsakerorna sköljas, skrapas och skäras i bitar. Grönsakerorna ansas på vanligt sätt. Alltsammans påsättes att koka i vattnet och mjölnen tillika med 1 1/2 msk. af smöret. Då rotsakerorna äro fullkomligt mjuka passeras de. Smör och mjöl sammanfråsas, purén och buljongen tillsätts, och soppan får koka 10 min. Den afsmakas med salt, hvitpeppar och några korn kajennpeppar, samt serveras med rostadt bröd eller ostmör-gåsar.

Makaronipudding med skinka (f. 6 pers.). 2 kkp. idealmaka-

Joko! Hvad skall jag använda till min Stortvätt?

Chromol-såpan

äro bäst!

Fabrikör: MALMÖ

roner, vatten, salt, 1 liter mjölk, 4 hg. rökt skinka.

Äggstanning: 3 ägg, 3 små kkp. gräddmjölk, salt, (socker).

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Makaronerna sköljas och förvällas hastigt i kokande, saltadt vatten samt kokas mjuka i mjölnen. Skinkan skäres i små tårningar och blandas väl med makaronerna och äggstanningen, som beredes på vanligt sätt. Massan hålles i smord och brödbestörd form och gräddas i ugnen omkring 1/2 timme.

Stekt filé af abborre (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. abborrar, 1 msk. salt, 1 tsk. ättika.

Till panering: 1 ägg, 3 msk. hvetemjöl, 3 msk. fint stötta skorpor.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.).

Beredning: Abborrarna urtagas, sköljas mycket väl och torkas med en fiskhandduk. Hufvudet afskäres och fisken skäres i filéer med en spetsig knif; skinnets, ryggen, fenorna och alla småben borttagas. Filéerna ingnidens med saltet och ättikan och få ligga 1 tim., hvarefter de äro torkas med en duk. Filéerna pensas med det uppvispade ägget och vändas i en blandning af hvetemjöl och de stötta skorporna. En tackjärns-panna upphetas långsamt och smöret brynes däri, fiskfiléerna ilägges och stekas vackert gulbruna på båda sidor.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Kostnadsfritt. Om Ni genom underöretning pr korrespondens ämnar lära Er bokför., räkna., skrifn., svensk o. utländsk handelskorrespondens m. m., torde viert nya 64 sidiga rikt illustr. prospekt vara af stort intresse för Er. Begär det! Det erhålles gratis. Malmö Språk- & Handelsinstitut Öst. K. S. Harned, Söderg. 19 D. Malmö

Föreståndarinne-platsen

vid Norrköpings fattigvårds barnasyl kungöres härmed ledig att tillträdas den 1ste eller senast den 15:de nästk. juli. Sökande, ogift eller änka i en ålder af 30-40 år, bör vara barnkär, kunnig och erfaren i vården af barn samt frisk och stark. Lön 400 kr. pr år och allt fritt. Ansökningar, ställda till fattigvårdsstyrelsen och åtföljda af präst-, läkare- och tjänstgöringsbetyg, skola vara ingifna till Fattigvårdsbyrå i Norrköping senast den 10 instundande juni.

Vid Samskolan i Vadstena

anställas nästa höst: en eller två v. adjunker, två extra ämneslärarinnor, en musiklärare, en gymnastiklärare, en lärarinna i kvinnligt handarbete. Ämnena för v. adjunker och extra ämneslärarinnor kunna ordnas på hvarjehanda sätt; dock behöfves ingen lärare i naturlära. Ansökningar ställda till »Kungl. Ofvstyrelsen för rikets allmänna läroverk», insändas till rektor vid Samskolan i Vadstena.

FORMÄNLIG, bekväm, själfständig plats att sköta bättre ungarlshem, erhåller huslig, bildad, 24-33 års bättre flicka, med sätt och yttre. Ref. och fotografi till »Framtid 65», Gumælii Annonsbyrå, Malmö f. v. b.

Sinnes-sjukvård.

Några friska och ordentliga flickor öfver 20 år kunna få anställning som elever vid Uppsala asyl. Villkor: 18 kr. i mån. jämte allting fritt utom beklädnad. Efter 1/2 års fullgod tjänstgöring erhålles 23 kr. och allting fritt. Ansökningar åtföljda af frejde- och tjänstebetyg insändes till Asylhäkaren, Uppsala.

För en bättre flicka,

som är kompetent att förestå hushållet i en mindre familj på landet, finnes plats ledig i närheten af Lund. Svar med ref., fotografi och löneanspråk till »J. S.», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Kontorsplats

för dam å advokatbyrå ledig. Kunskap i franska och tyska önskvärdt. Svar, jämte foto. och ref. till »S. A. K. F.», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Kungörelse.

Platsen som stadssjuksköterska i Örnsköldsvik kungöres härmed till ansökan ledig. Befattningen tillsättes för fem år i sänder med under denna period förbehållen ömsesidig uppsägningstid af tre månader. Sköterskan åtnjuter i årlig lön 700 kr. samt uppberänt dessutom för vård af sjuka särskild ersättning enligt taxa. Sökande skall förete intyg om god frejd samt om sundhet och tillfredsställande utbildning. Ansökningar skola ställas till Hälsovårdsnämnden i Örnsköldsvik och ingifvas före den 12 inst. juni. Befattningen tillträdas den 1 juli 1907.

Örnsköldsvik den 27 maj 1907.

HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN.

A Norra Inack:Byrån finnes många goda platser anmälda för lärarinnor, hushållsbiträden o. barnfröknar. Malm-skilnadsg. 27, Stockholm.

2 lärarinneplatser

vid Eslöfs högre flickskola äro till ansökan lediga att tillträdas nästk. hösttermin. Den ena med undervisnings-skyldighet i tyska, geografi och historia, och den andra med undervisnings-skyldighet i vanliga folkskoleämnen. Lön efter lag. Ansökningar insändas till

STYRELSEN.

LÄRARINNA för plats vid bruk i Södermanland, för läsåret. Elever, flicka 11, gosse 7 år. Nya Inack:Byrån, Brunkebergsg. 3 B., Stockholm.

BILDAD flicka, kunnig i Lundinska metoden och väfning, får plats 1 aug. som slöjdlärarinna. Svar med betyg och fotografi till »Slöjd», p. r. Sandhem.

MUSIKALISKT bildad dam, van vid bokföring och korrespondens, med godt sätt mot kunder, erhåller genast god plats i förstklassig pianoaffär i Stockholm. Svar med betyg, fotografi och uppgift om ålder och löneanspråk till »Pianoaffär», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Epidemisköterskeplatsen

vid Askersunds station är ledig att tillträdas den 1 juli d. år. Se utförlig annons den 30 maj.

Lärlarinna,

hålst med examen från Högre Lärarinnesemin., erhåller plats vid Nora Samskola under läsåret 1907-1908 med utsikt att sedan blifva ordinarie. Ämnen: lefvande språk, förelädesvis tyska. Lön: 1,210 kr. med särsk. ersättning för läsning utöfver 24 tr. pr vecka. Nya, tidsenliga lokaler; små klasser. Ansökningar insändas till skolans rektor, adr.: Nora, före 15 inst. juni.

ETT bättre fruntimmer som har lust, tålmod och förmåga att såsom sällskap tillse en oftast sängliggande sjuk dam som vårdas af sjuksköterska, vid en härlig rekreationsort, kan finna tillfälle därtill för någon tid. All komfort som står till buds erbjudes. Svar till »Vänligt sällskap», Iduns exp.

Föreståndarinna,

kompetent att förestå en nykterhetsrestaurang sökes. Sök. bör vara kunnig, arbetsvillig, intresserad. Svar med betyg, porträtt och lönekraf till Fru C. Liljekvist, Drottningg. 67, Sthlm.

LÄRARINNA, kunnig i språk och musik, erhåller genast plats i kyrkoherdefamilj att undervisa 2 elfvaåriga flickor. Löneanspråken uppgifvas. Sv. »Kyrkoherde», Hjortsberga.

BARNFRÖKEN, enkel, arbetsam och barnkär erh. plats medio juli. Kunnig i sömndag föredrages. Svar, ålder, löneanspråk, porträtt. C. Hollingworth, Jönköping.

På grund af sjukdom önskas en enkel, frisk och pålitlig flicka för att taga hand om 2 flickor 7 och 3 år. Svar med fotografi, pret. till »Läkarefamilj», Lund p. r.

Skicklig

lärlarinna önskas till hösten för 5 å 6 flickor i åldern 11 till 16 år, i mindre stad. Närmare genom korrespondens. Svar med fotografi, uppgift om löneanspråk m. m. till »S. S.», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

A'lvarlig, arbetsam, i matlagning kunnig, bildad flicka, villig att deltaga i alla göromål i ett stadshem, där jungfru finnes, torde anmäla sig till »Prästfamilj», Iduns exp., medsändande foto. och ref. Lön 180 kr., som framdeles kan höjas. (Under som. vistelse på sommarnöje vid sjö.)

ENKEL flicka önskas mot fritt vivre att tillse barn under sommaren. Svar till »J. S.», Espås, Broddetorp.

HURTIG, frisk och ung flicka, som vill lära handelsyrket, kan erhålla elev-plats i finare speceri- och manufakturaffär på landet. Ordningssinne, ärlighet, arbetsamhet och godt sätt äro önskvärda egenskaper hos den sök., som tillförsäkras ett aktningfullt och humant bemöt. af såväl chef som i affären varande kvinnligt biträde. Svar med foto. och ref. om personlighet till Uddebo Hushållshandel, Uddebo.

PLATSSÖKANDE

24-ÅRIG bättre, musik. flicka önskar plats i familj som sällskap och hjälp. Van vid hushållsgöromål. Svar »Villig», Hörja p. r.

18 ÅRS FLICKA som genomgått 8-klas-sigt läroverk önskar plats i sommar att undervisa i vanliga skolämnen och språk, samt att deltaga i husliga göromål. Kunnig i handarbete. Goda ref. Tacksam för svar till »Anspråkslös», Halmstad p. r.

16 ÅRS FLICKA önskar plats i familj, där hon kan vara husmodern er-hjälplig i inom hus förek. göromål samt handarbete. Svar till »Anspråkslös», Lund p. r.

UNG musikalisk flicka önskar till som-maren plats som sällskap och hjälp till ung fru eller fröken. Svar till »Ewe», Tillinge, (Kalmar län).

Gymnasist önskar läsa med gosse. Svar märkt »Landtluft», Iduns exp. Allm. tel. 77 40.

KV. Gymnastikdirektör önskar ge massage i sommar. Utmärkta ref. erhål-las. Svar till »Gymnastik och massage», Nordiska Annonsbyrå, Göteborg.

I större hem önskar bättre anspråkslös flicka komma under sommaren för att mot fritt vivre eller någon betalning deltaga i alla husliga sysslör, företrädesvis matlagning. Svar till »22 år», Mariestad p. r.

EN medelålders flicka önskar emot fritt vivre medfölja till badort som hjälp och sällskap åt sjuklig äldre eller yngre dam. För ref. hänvisas till doktorinnan Maria Lindskoug, Svedala. Svar till »Sommarplats», Ulricehamns Tidning, Ulricehamn.

EN bildad flicka önskar plats hos äldre dam, som sällskap samt att utan hjälp af tjänare sköta hemmet. Svar till »27 år», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

LÄRARINNA som genomgått åttaklas-sigt läroverk, utexam. från privat skol-lärarinnesem. samt undervisat både i familj och skola, söker plats i familj. Svar till »Utmärkta betyg och rek.», Iduns exp.

UNG flicka af god familj önskar koma i bildad treflig familj (hålst i Värmland) för att vara till nytta och hjälp. Önskar anses som medlem i fam. Svar tacksamt till »Familjemedlem 1907», Iduns exp.

UNG lärarinna med goda rek. önskar från mitten af juni till början af aug. plats hos fam. i södra Sverige för att tala tyska med barn eller undervisa i vanliga skolämnen. Ingen lön men fri resa önskas. Svar till »Läkare-dotter», Norrköping p. r.

ENGELSK dam önskar plats i familj på landet. Svar till »Beta», Iduns exp.

ATT i godt hem på landet vara dug-lig husmoders hjälp och sällskap, önskar bättre, förlovad flicka plats. Svar till »Glad och praktisk 22-åring», Iduns exp., Stockholm.

SVENSKA KURORTFÖRENINGEN.

Bie Vattenkuranstalt. Kneippbad. Skogsluft. Enkel och sträng lefnadsordning. Läkare: Astley Levin, Sthlm.

Borgholm Bad- och rekreationsort med syd-ländskt öklimat. Utmärkta hafsbad. Tidsenlig utrustning. Billiga kommunika-tioner. Läkare: Joh. A. Andersson, Sthlm.

Dalarö Hafsbad. Vålk. kur- o. rekreationsort. Gytte- tallbarrs-, kolsyrebad etc. Kallvattenkur, sjukgymnastik, elektricitet, hypnot. beh. Läkare: A. Hiller, Sthlm.

Fiskebäckskil Hafskuranstalt vid Vestkus-ten. Ren, dammfri hafsluft, alla sorters bad. Läkare: I. Söderholm, Fiskebäckskil.

Grennatorssa Brunn o. bad å småländska höglandet, vid stambanan. Idyllisk natur, barrskog, sjö. Bostäder i brunns-parken. Berömd järnkälla. Adr: Moheida. Läkare: A. Hygert, Sthlm.

Helsjön Gyttebad o. kuranstalt. Alla brukl. badformer, spec. gyttebad. 1:a kl. restaura-tion. Naturskönt barrskogstrakt. Ren o. hög luft. Postadr: Horred. Läkare: Carl Ekblom, Göteborg.

Hjo Badanstalt. Öppen juni-aug. Sundaste läge i den förtjusande Guldkroken vid Vettern. Läkare: Prof. V. Hultkrantz, Uppsala; för gymn. o. massage: Dr C. Törngren, Sthlm

Kneippbaden Sommar- och vinterkurort. Alla kalla och varma badformer. Kneippss kallvattenkur. Luft- o. solbad. Läkare: Johan O. A. Bergqvist, Kneippbaden.

Lannaskede Hälsobrunn och badanstalt. Härligt läge i skogrik trakt i Småland. Järnkälla. Alla brukliga badformer. Kneippbad. Läkare: O. Sundell, Hvetlanda.

Ljungskile Förträfflig rekreationsort, med väl serverade bad och tillfälle till noggrann hälsovård. Öppen början af juni-början af sept. Läkare: Nath. Dahlberg. Prosp. fr. Kamrerarekontoret.

Loka, juni-6 aug. Naturskönt läge i högtlig-gande skogstrakt. Berömda gyttebad jämte alla vanliga badformer. Läkare: Lifmedikus I. Hedenius, Sthlm.

Lundsbrunn Hälsobrunn och badanstalt. Högt och torrt läge i naturskönt trakt nära Kinnekulle Vidsträcka parker. Berömd järnkälla. Billigt. Läkare: E. Pontén, Göteborg.

Lyckorna Hafsbad- och klimatisk kurort i härlig natur å vestkusten, kransad af yppiga, skogsklädda höjder. Läkare: D. Andersson, Töcksfors.

Lysekil Klimatisk kur- och rekreationsort. Utmärkta gytte-, kreuznacher-, half- och hafsbad, sjukgymnastik, massage. Tids-enliga anläggningar, billiga priser. Läkare: Professor A. Wide, Sthlm.

Malen, Båstad. Fullständ. kur- och badort. Hafsbad. Vidsträckt barrskog Gym-nastik, brunnsdrickning, dietisk behandling. Läkare: Carl Sebardt, Sthlm.

Medicinska förfrågningar besvaras af resp. läkare och för närmare upplysningar hänvisas till den af Sv. Kurortföreningen utgifna publikationen »Svenska Bad- och Kurorter» (tillgänglig i bokhandeln) och till de olika kurorternas prospekt, som erhållas genom kamrer-kontoren samt Svenska Bad- och Turisttidning och Svenska Turistföreningen, Stockholm.

Marstrand (»Nordens Madeira») Hafskur-anstalt med utmärkta bad, spec. gyttebad, goda kommunikationer, billiga lefnadsomkostnader. Läkare: J. Bauman, Marstrand.

Medevi Skogssanatorium. Berömda järnkäl-lor med radioaktiv utstrålning. Ut-märkta gytte- o. halfbad. Sol- o. luftbad Kalla bad i Vettern. Terrängkurer. Dietiskt bord. Läkare: G. A. Alvin, Sthlm.

Mörsils Sanatorium i bröstsjuka, Jämtland. Öppet året om. Ren stark. fjälluft. Lätta komm. Första klass bord. Tidsenl. badhus. Elektr. belysning. Läkare: T. Horney, Mörsil.

Mösseberg Vattenkur. och sanatorium, 1,100 fot ö. h. Nauheimerbad med flyt. polysya, elektr. ljusbad. Säsong: 28 maj -medio af sept. Postadr: Falköping -Ranten. Läkare: Fr. Odenius, Sthlm.

Nybro Brunn- o. badanstalt. Alla brukliga badformer. Starka järnkällor. Hälso-samt klimat. Härlig barrskog. Goda kommunika-tioner (29 km från Kalmar). Billigt. Läkare: Doc. O. af Klercker, Lund.

Porla Brunn. Berömda, kraftiga järnvatten. Fullst. badanstalt. I termin: 1 juni-1 juli; II termin: 5 juli-2 aug. Postadr.: Porla. Läkare: Lifmedikus E. O. Lidén, Sthlm.

Ragunda Vattenkuranstalt och hälsokälla i östra Jämtland. Vackert läge vid den härliga Hammarsforsen, mildt klimat. Postadr.: Hammarstrand. Läkare: Robert Dahl, Sthlm.

Ramlösa 200:e säsong. Järnkälla & Neuenahr-liknande alk. källa; kall, Nauheimer-, varm vattenkur; gymnastik. Special diet för socker-, gikt-, njursjuka & korpulens. Läkare: E. Landerögren, Sthlm.

Rindöbaden. Naturskönt läge. Rekreations-ort. Öppnas 15 maj. Alla sorters moderna bad. Läkare: Dr L. Forsmark. Be-ställs å rum emottagas å R. T. 69 62 o. A. T. 215 11. Efter 15 maj R. T. Rindö, Allm. Rindö 25.

Ronneby Brunn. Starkaste järnkällor, massage-, ljus-, hafsbad m. m. Kallvattenkur, diet. beh. af sockersjuka, gikt, fett-sot. Läkare: J. Sjöqvist, Sthlm. Ensk prak-tisera prof. Lindfors, Petré, Elfstrand.

Ryd Sanatorium och kneippkuranstalt. Naturskönt läge. Barrskog och insjöar. Lugnt och stilla. Läkare: H. V. Kinnblom, Ryd.

Saltsjöbaden 1/2 tim. fr. Stockholm. Öppet hela året. Fullständigt & modernt; egen pensionatsafdeln.; diet. beh. af sockersjuka o. dyl. Allt under samma tak. Läkare: Emil Zander.

Skagersbrunn Vattenkur o. hälsokälla i ö. Värmland vid sjön Skagern. 19 km. fr. Svartå. Härlig barrskog på Moo-höjden. Vanl. badformer. Solsandbad. Lä-kare: Henrik Berg, Sthlm.

Storlien Högfjällsanatorium och turisthotell i Jämtland. Härligt läge 2,000 fot öfver hafvet. Ej lungsjukt patienter. Läkare: John Peyron, Sthlm.

Strömstad Hafskuranstalt. Skyddadt läge. Mildt hafsklimat. Berömda gyttebad. Järnkälla. Säsong 1 juni-15 sept. Lä-kare: A. Berghel, Sthlm.

Särö Hafsbad och kurort. Rik vegetation, vid-sträckt och härliga promenader med utsiktsplatser. Öppet året om. Tågförbin-delse med Göteborg 18 ggr dagligen. Läkare: L. Wolff, Göteborg.

Sätra Brunn. 1 1/2 mil från Sala. Stillhet, en-kelhet. Barrskog. Gyttebad, gymnastik, massage; särskild matordning för mag-sjuka. Öppet 11 juni-10 aug. Läkare: E. Fri-berger, Uppsala.

Söderköping Brunn och bad. Fullständig brunns- & badkur. Sjukgym-nastik och massage. Enkelt lefnadsätt. Tidsenliga bostäder. Läkare: Sven Wallgren, Sthlm.

Södertelje Nytt badhus o societéshus. Spec. Trödmassagebad. Hafsbad Sol- och luftbad. Läkare: A. Afzelius, Sthlm. För massage och gymnastik: dr N. Wennström, Sthlm.

Tranås Vattenkuranstalt, öppen året om. Alla varma och kalla bad. Fullständig Kneippbehandling. Mild och ren luft. Naturskönt läge, vidsträckt barrskog. Billiga priser. Läkare: H. Tham, Tranås.

Trosa Bad- o. sommarvistelseort. Naturskönt läge. Ren och starkande luft. Utmärkta varm- och saltsjöbad. Nytt varmbadhus. Lä-kare: G. Kjellman, Trosa.

Ulricehamn Sanatorium och vattenkuranstalt. Öppet året om. Vidsträckt skogsområde. Mer än 300 meter öfver hafvet. Läkare: M. Matell, Göteborg.

Varberg Hafsbad och gyttebadanstalt. Bästa hafsbad, spec. gyttebad. Billiga af-gifter och lefnadsomkostnader. Läkare: Lif-medikus Emil Jacobson, Sthlm.

Visby Vattenkuranstalt och klimatisk kurort. Mildt klimat långt ut på hösten. »Rui-nernas och rosornas stad». Nytt: En luft-hyddo-koloni nära Höglint. Läkare: Kari Kallenberg, Sthlm.

Wärmlands Eda Vattenkuranstalt o järn-källa. Säsong 10 juni-30 augusti. Naturskönt och sundt läge, milsvida skogar. Elektricitet, bad, massage. Läkare: G. Grill, Avesta.

Ytterån Brunn- o. badanstalt i Jämtland med härligas.e läge (1,000 fot ö h.) vid Storsjön. Utmärkt järnkälla. Ny regime. Bad- och boningshus restaurerade. Läkare: Am. Nilsson, Sthlm.

Öregrund Hafsbadanstalt. Härligt, friskt läge. Go'a och billiga lefnads-förhållanden. Liffiga ångbåtskommunikatio-ner. Gytte- & Nauheimerbad. Läkare: Hj. Wallén, Öregrund.

Östhammar Hafsbadanstalt. Skyddadt läge vid vik af Ålands haf. Berömd gytte- o. tvåmassagebad för reumatism, Härlig hafs- o. skogsluft. Läkare: F. Scherstén, Östhammar.

NÜRNBERGS PILSNERDRICKA

Allm. 30 48.

Riks. 7 94.